

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

11. ČÍSLO / IX. ROČNÍK

7,50 Kč (10 Sk)

18. BŘEZNA 2001

Z obsahu:

Potřeba většího a rozhodnějšího úsilí

Katecheze Jana Pavla II.
na Popeleční středu 2001

- strana 2 -

Za znovuoobjevení svatého Josefa

Neotřesitelná víra,
věrnost ve službě,
nezištná láska

- strana 4 -

Patron Církve v naší době

Z apoštolského listu
Redemptoris custos
o postavě a poslání
sv. Josefa

- strana 5 -

Boží tresty

- strana 6 -

Mrtvé moře – rubáš Sodomy

- strana 8 -

Pochod pro život

Rozhovor s Radimem
Ucháčem, prezidentem
Hnutí Pro život ČR

- strana 9 -

Boží rány

Od ran k moru,
od neštovic k AIDS

- strana 10 -

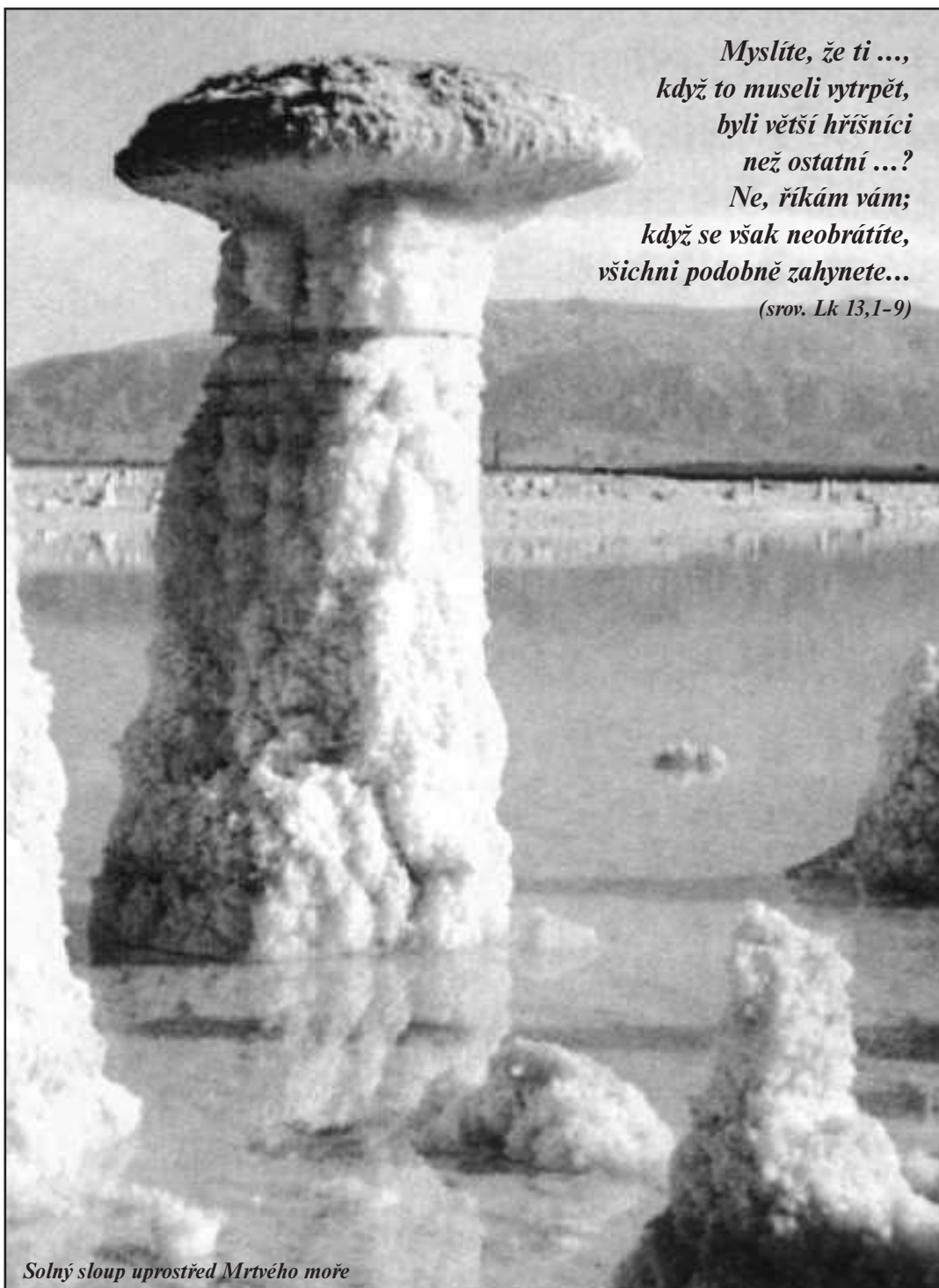
Poslední výstraha?

- strana 10 -

Zpytování svědomí

Václav Uhlíř
(dokončení)

- strana 13 -

*Myslíte, že ti ...,
když to museli vytrpět,
byli větší hříšníci
než ostatní ...?
Ne, říkám vám;
když se však neobráíte,
všichni podobně zahynete...*
(srov. Lk 13,1-9)

Solný sloup uprostřed Mrtvého moře

Potřeba většího a rozhodnějšího úsilí

**Nezatrvejte svá srdce,
ale naslouchejte hlasu Páně**

V době, kdy Popeleční středou začíná pro nás postní putování, zaznívá nám v duchu tato výzva z liturgie. Ta nás dovede až k velikonočnímu triduu, živé památce utrpení, smrti a zmrtvýchvstání Páně, které je srdcem tajemství naší spásy.

Biblické paralely

Svatopostní doba, kterou křesťanský lid vždy velmi prožívá, vyvolává staré biblické příběhy, jako čtyřicet dní všeobecné potopy, předešly ke smlouvě spojenectví, kterou uzavřel Bůh s Noem; čtyřicetidenní pobyt Mojžíše na hoře Sinaj, kde obdržel od Hospodina desky Zákona. Čtyřicetidenní období

nás především zve, abychom s Ježíšem přijali čtyřicet dní, které strávil na poušti v modlitbě a postu, dříve než nastoupil své veřejné poslání, které vyvrcholilo na Kalvárii obětí kříže, definitivního vítězství nad hříchem a nad smrtí.

**»Pamatuj, že jsi prach
a v prach se navrátíš«**

Vždy velice výmluvný je tradiční obřad udělování popelce, který se dnes opakuje, a velmi sugestivní jsou slova, která ho doprovázejí. Ve své prostotě připomínají pomíjivost pozemského života: vše pomíjí a je mu určeno zemřít. Jsme na tomto světě poutníci, poutníci, kteří nesmějí zapomínat na svůj pravý a definitivní cíl: nebe. Jestliže totiž jsme popel a máme se stát prachem, tím nicméně všechno nekončí. Člověk je stvořen k obrazu a podobenství Boha, je určen k věčnému životu. Smrtí na kříži Ježíš každé lidské bytosti otevřel k němu přístup.

»Obráťte se a věřte evangeliu«

Celá liturgie Popeleční středě nám pomáhá, abychom se zaměřili na tuto základní pravdu víry, a podněcuje nás, abychom vykročili s rozhodností za osobní obnovou. Musíme změnit způsob myšlení a jednání

s pohledem upřeným na tvář ukřižovaného Krista a učinit z jeho evangelia každodenní životní pravidlo. »Obráťte se a věřte evangeliu«: to ať je náš svatopostní program, s nímž vstupujeme do atmosféry modlitby a naslouchání Duchu svatému.

Modlitba, půst a almužna

Modlete se a bděte, abyste neupadli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé (Mt 26,41). Dejme se vést těmito slovy Páně v rozhodném úsilí o obrácení a duchovní obnovu. V životě každý den riskujeme, že nás pohltí zaměstnání a hmotné zájmy. Svato-postní doba je vhodná příležitost probudit autentickou víru, zaujmout k Bohu spásonosný vztah a zahájit velkodušnější úsilí podle evangelia. Máme k tomu stejné prostředky jako vždy, ale ty v těchto týdnech musíme intenzivněji využívat: modlitbu, půst, pokání a také almužnu, to znamená, že se o to, co máme, rozdělíme s potřebnými. **Jedná se o osobní i společnou asketickou cestu, která může často vypadat velice strmá vzhledem k sekularizovanému prostředí, které nás obklopuje. Ale právě proto musí být toto úsilí silnější a rozhodnější.**

Rozlišovací znamení

Bděte a modlete se. Jestliže tento Kristův příkaz platí v každé době, o to výmluvnější a podnětější se jeví na začátku postní doby. Přijměme ho s pokornou učenlivostí. Připravme se, abychom ho přeložili do

Komu se už dostalo světla a okusil nebeských darů, kdo přijal Ducha svatého a zakusil krásu Božího slova a moc budoucího věku, a přes to všechno potom odpadl, takového člověka je nemožné pokáním znovu uvést do původního stavu. Vždyť znovu si křížuje Božího Syna a vydává ho v posměch. (...)

Když pole plodí jen trní a bodláčí, je zavržené, hrozí mu prokletí a skončí vypálením. (Žid 6,4-8)

Přijde-li k vám někdo a nepřinese toto učení, nepřijímejte ho do domu a ani ho nepozdravujte. Kdo ho totiž pozdraví, má účast v jeho špatném jednání. (2 Jan 10)

Bezbožník svede ty, kdo nepřijali lásku k pravdě, aby nebyli spaseni. (2 Sol 2,10)

praktických gest **obrácení a smíření s bratry.** Jen tak víra znovu ožije, naděje se upevní a láska se stane životním způsobem, který odlišuje věřícího.

Ovocem tohoto odvážného asketického vykročení musí být nutně **větší otevřenost potřebám bližního.** Kdo miluje Pána, nemůže mít oči zavřené před osobami a národy zkoušenými utrpením a bídou. Když jsme rozjímali o tváři ukřižovaného Krista, jak bychom jej mohli nepoznat a neposloužit mu v tom, kdo trpí a je opuštěný? Sám Ježíš, který nás zve, abychom zůstali s ním, bděli

a modlili se, nás žádá, abychom ho milovali také v našich bratřích, a připomíná nám, že *cokoli jste učinili jednomu z těchto nejmenších, mně jste učinili (Mt 25, 40).* Proto ovocem intenzivně prožité svatopostní doby bude větší a všeobecnější láska.

Maria, příklad učenlivého naslouchání hlasu Ducha, ať nás vede na kající cestě, kterou dnes nastupujeme. Kéž nám pomáhá, abychom vytvořili poklad ze všech příležitostí, které nám církev nabízí, abychom se mohli důstojně připravit na slavení velikonočního tajemství.

L'Osservatore Romano

1. 3. 2001

*Mezitimulky a zvýraznění
redakce Světla*

Výstražný příklad

Zamyšlení nad dnešními liturgickými texty

*Když nebudete dělat pokání,
všichni právě tak zahynete*

Na setkání s Pánem a jeho slovem se dnes připrav tak, že se v usebranosti a pokoře zamyslíš nad tím, co ti s láskou sděluje svatý Pavel. Mluví o neposlušnosti vyvolených. Izraelský národ cestou do zaslíbené země byl den co den nejen svědkem, ale přímým účastníkem neobyčejných divů, doslova žil ze zázraků, jimiž mu Hospodin prokazoval svou láskyplnou otcovskou péči. Ale ani takové divy a zázraky nestačí samy na to, aby uchránily lidské srdce od bloudění. Ačkoliv to byl vyvolený Boží lid, většina z nich se Bohu nelíbila. Proč? Naslouchali falešným svůdcům a přizpůsobovali se pohanskému světu. Oddávali se modlářství a smilství, a bylo jich usmrceno za jediný den třiatřicet tisíc.⁽¹⁾ Reptali a ohlíželi se zpět za egyptskými hrnci,⁽²⁾ a byli za to pobiti od anděla záhuby.

Tyto věci se staly, abys měl výstražný příklad.

Nepřikláníš se také k těm, kteří se bláhově chlácholí myšlenkou, že všeobecné názory a zvyklosti okolního světa platí už dnes více než věčná Boží přikázání? Kdo by mohl být kompetentnější, aby je měnil, než sám Boží Syn? Ale on je nepřišel zrušit, ale naplnit,⁽³⁾ a varuje každého, kdo by chtěl zrušit třeba i to nejmenší a učil tak lidi.⁽⁴⁾

Boží výstraha je potřebná proto, že naše přirozenost porušená hříchem tak snadno sklouzne na scestí, a to i tehdy, když se nám dostalo nespočet důkazů o zvláštní Boží přízni. Nebuď si proto tak jist, že se líbíš Bohu, protože jíš tentýž duchovní pokrm a piješ tentýž duchovní nápoj. Měj se na pozoru, zda se tvé srdce přitom neohlíží nazpět⁽⁵⁾, zda si něco nenalhává a nevyhledává tak úkradkem cestu zpět do země otroctví a pohanských hříchů. Je to tím spíše na pováženu, že svět pohanů neleží daleko za Rudým mořem, ale obklopuje tě ze všech stran a ponouká tě, aby ses mu otevřel a měl spoluúčast na jeho lákavých a svůdných potěšeních. Dej si dobrý pozor na opovážlivce, kteří takové návraty vychytrale zdůvodňují po svém, a tak se mylně domnívají, že stojí, a bez uzardění chtějí sloužit dvěma pánům⁽⁶⁾. Jen ať si dá každý dobrý pozor, aby nepadl.

Teprve až to všechno uvážíš, jdi za Ježíšem. Jak vážně je třeba brát každé Boží varování, dosvědčí ti nyní sám Boží Syn. Právě mu donesli zprávu o tragédii, která všemi otřásla. Prokurátor dal povraždit Galilejce právě ve chvíli, kdy přinášeli svou oběť. Jak vidíš, nesoudí nešťastníky, kteří zahynuli. Poznává smýšlení těch, kteří se domnívají, že ty nešťastníky netrestá jen Pilát,

ale i sám Hospodin, a chce naopak otřást jejich falešným bezpečím.

Je nad naše síly proniknout do Božích úradků a do tajemství utrpení a lidských osudů. Slyšíš-li o cizích neštěstích, pak to není příležitost k tomu, abys hledal, čím si je postižení zasloužili. Skutečnost, že to nezasáhlo také tebe, vůbec neznamená, že jsi na tom lépe. Mysli především na to, jak docela málo stačí, aby ses zcela nenadále ocitl tváří v tvář svému Soudci. Co ti pak budou platné všechny jakkoliv chytře vymyšlené důvody a lichotivé sebeomlouvání?

Chceš namítnout, že tvé vlastní já se brání přijmout takové výstrahy, a ptáš se, zda to není z Boží strany nemilosrdné, ba až nelidsky kruté? Není lehké uvěřit, že i tato Boží řeč je řečí otcovské lásky. Co když lidská nedoslýchavost je už tak velká, že sotva slyší dokonce i tak důrazné Boží varování? Jak vidíš na příkladu Izraelitů, Hospodin nezačíná hrozbami a tresty, ale láskou, která dokonce dělá divy. Ani v pohromách a trestech neprojevuje svou prchlivost, ale trpělivost. Neštěstí a hrůzy, o kterých se dovídáš a které tě až pobuřují, jsou jenom stínem toho, před čím tě Pán právě jimi názorně varuje. Kdybys mohl najednou spatřit všechny hrůzy světa, je to jen náznak oné opravdové hrůzy, jakou představuje i jeden jediný hřích jakožto vzpoura tvora proti svému Bohu, a je to současně pouhý náznak toho, co to znamená být navěky odloučen od jeho lásky. Protože tě chce uchránit tohoto nejskutečnějšího trestu, záhuby, která už pak nekončí, nýbrž trvá věčně, a touží otevřít ti cestu zpět na své srdce, sestoupil z nebe a zanedlouho vystoupí na svůj kříž.

Jen proto, abys nepromarnil tuto jedinou, tak draze zaplacenou příležitost, jeho láska opakuje svoje varování: *Nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.* To není hrozba, to je láskyplná prosba. Poslouchej pozorně Pánovo podobenství, vždyť mluví o tobě. Kolik let už Božský Hospodář přichází a marně hledá tvoje dobré plody? Kolik let už neplodně zabíráš půdu, která by mu mohla přinášet hojný užitek? Poděkuj svému Vinaři za všechnu jeho trpělivost a vytrvalou péči, s jakou se tě zastává a s jakou tě ošetřuje. *Pán je milosrdný a milostivý, shovívavý a nadmíru dobrotivý. Jako je vysoko nebe nad zemí, tak je velká jeho láska k těm, kdo se ho bojí.*⁽⁷⁾ Ale nezahrávej si s ní a neotálej. Nemávej rukou nad jeho varováním! *Bůh není člověk, aby lhal.*⁽⁸⁾ Co když tento půst je tvoje poslední příležitost?

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ 1 Kor 10,8; ⁽²⁾ srov. Num 11,5; ⁽³⁾ Mt 5,17;

⁽⁴⁾ tamt. 19; ⁽⁵⁾ srov. Lk 9,62; ⁽⁶⁾ Mt 6,24;

⁽⁷⁾ resp. žalm 103; ⁽⁸⁾ Num 23,19

Liturgická čtení

1. čtení – Ex 3,1–8a.13–15

Mojžíš pásl stádo svého tchána Jitra, midjanského kněze. Když jednou vyhnal stádo za step, přišel k Boží hoře Chorebu. Tu se mu zjevil Hospodinův anděl v plameni ohně, který šlehal ze středu keře. Díval se, a hle – keř hořel plamenem, ale neshořel. Mojžíš si řekl: „Půjdu se podívat na ten zvláštní jev, proč keř neshoří.“ Když Hospodin viděl, že se přichází podívat, zavolal ze středu keře: „Mojžíši, Mojžíši!“

A on odpověděl: „Tady jsem!“ (Bůh) řekl: „Nepřibližuj se sem, zuj opánky ze svých nohou, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.“ A pokračoval: „Já jsem Bůh tvého otce, já jsem Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův!“ Mojžíš zahalil svou tvář, neboť se bál pohlédnout na Boha. Hospodin pravil: „Viděl jsem bídu svého lidu, který je v Egyptě, slyšel jsem jejich nářek na bírice; ano, znám jejich bolesti. Proto jsem sestoupil, abych je vysvobodil z ruky Egyptanů a vyvedl je z oné země do země úrodné a širé, do země oplývající mlékem a medem.“ Mojžíš pravil Bohu: „Hle, já přijdu k synům Izraele a řeknu jim: ‚Posílá mě k vám Bůh vašich otců.‘ Když se zeptají: ‚Jaké je jeho jméno?‘ – co jim mám říci?“ Bůh pravil Mojžíšovi: „Já jsem, který jsem!“ A dodal: „Tak rekneš synům Izraele: ‚Ten, který jest, posílá mě k vám.‘“ A ještě pravil Bůh Mojžíšovi: „Tak rekneš synům Izraele: ‚Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův, posílá mě k vám!‘ To je moje jméno na věky, to je můj název po všechna pokolení.“

2. čtení – 1 Kor 10,1–6.10–12

Chtěl bych vám, bratři, připomenout, že všichni naši praotcové byli pod oblakem, všichni prošli mořem, všichni přijali Mojžíšův křest v oblaku a v moři, všichni jedli stejný duchovní pokrm a všichni pili stejný duchovní nápoj; pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus. Ale přesto se většina z nich Bohu nelíbila. Pomřeli na poušti. Tyto věci se staly nám pro výstrahu, abychom netoužili po špatnostech, jako toužili oni. Ani nereptejte, jako někteří z nich reptali, a za to byli pobiti od (anděla) Zhoubce. To se jim přihodilo jako výstražný příklad a bylo to napsáno jako poučení pro nás, kteří žijeme v době poslední. Když se tedy někdo domnívá, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.

Evangelium – Lk 13,1–9

V té době přišli k Ježíšovi se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí zvířat. Řekl jim na to: „Myslíte, že ti Galilejci, když to museli vytrpět, byli větší hříšníci než ostatní

Pokračování na str. 11

Za znovuobjevení svatého Josefa

Neotřesitelná víra – věrnost ve službě – nezištná láska

Kolem svatého Josefa není dnes v církvi příliš rušno. Nezdá se, že by se v současnosti především na Západě těšil zvláštní oblibě. Příznačné je, že apoštolský list Jana Pavla II. *Redemptoris Custos* sotva kdo z věřících zná. Pius IX. jej 8. prosince 1870 jmenoval patronem církve, Pius XII. mu věnoval další svátek⁽¹⁾, Jan XXIII. vložil jeho jméno do mešního kánonu, II. vatikánský koncil mu věnoval čestné místo v konstituci *Lumen gentium* (LG 50). Ale pak nastalo jakési ticho kolem tesaře z Nazareta a dnes stojí spíše opomíjený. Nositelé jeho jména vymírají.

Svatý Josef není vyznamenán žádnými zvláštními výsadami, jakými byla ozdobena např. jeho snoubenka Panna Maria. Co je zcela nevšední, je však jeho jednání. Jakmile k němu promluvil Bůh, nemají u něho místo nejmenší pochybnosti. Všechny jeho původní představy se zhroutily. Očekávají se od něho věci, na které předtím ani nepomyslel. Přesto trvá věrně na tom, co mu Bůh řekl a uložil. Jeho víra není přizpůsobená duchu doby, není konvenční, konformní s okolím. Když poznal, co Bůh od něho žádá, dělá přesně to, co má udělat. Celý jeho život se promění nekompromisně podle toho, co musí řídit také náš život: je to víra v Ježísovo božství a z toho plynoucí Mariino panenství. Protože anděl mu neřekl nic jiného: *«Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého.»* (Mt 1,20)

Proto staví celý svůj život do služeb vtěleného Boha a jeho panenské Matky. Tam, kde by dnešní člověk myslel především na sebe, na svou bezpečnost, vidí Josef jen ty, kteří mu byli svěřeni, jejich bezmocnost a potřebu ochrany. Protože chtěl střežit ze všech sil Hlavu i pravzor Církve, stává se i dnes patronem Církve. *«Božský domov, který Josef vedl se zplnomocněním Otce, skrýval v sobě počátky Církve. Tak jako svatá Panna je rodičkou Ježíše Krista, tak je i Matkou všech křesťanů, které porodila v největších bolestech na hoře Kalvárii u trpícího Vykupitele; a stejně tak je Ježíš Kristus prvorozený z křesťanů, kteří se přijetím do stavu dětí skrze vykoupění stali jeho bratry. Odtud pramení důvod, proč svatý patriarcha cítí, že je mu zvláštním způsobem svěřeno celé množství křesťanů, kteří tvoří církev, pro které on, muž Marie a otec Ježíše Krista, má takřka otcovskou autoritu.»* (Pius IX.: Encyklika *Quam pluri-*

es.) Služba svatého Josefa jde nyní ještě dále. On nešel na odpočinek. Toho, kdo jej vzývá, nezklame. Kdo usiluje o dobro pravé Kristovy Církve, najde v něm mocného pomocníka. Kdo je připraven jako Josef vstát, nechat všeho a sloužit Církvi, může s ním bezpodmínečně počítat. Protože

Stále ho miluji, svatého v pracovní zástěře, vkládám do něho všechnu svou důvěru a nikdy nejsem zklamán. I nyní, když mě jako nejvyšší hlavu Církve tíží těžké starosti, obracím se na něho, tichého svatého od 'hoblponku', který je současně ochráncem Církve, jako se postavil na ochranu Marie a božského Dítěte.

bl. Jan XXIII.

Josefovou »specialitou« je pečovat o Boží Rodinu.

Tato věrnost vyrůstá z lásky, stejně jako se láska osvědčuje ve věrnosti. Věrnost je vlastností velkých srdcí. A z chování pěstouna Páně vyznačuje velkodušnost od prvního okamžiku. Odevzdává se zcela Marii bez jakýchkoliv výhrad. Odchází do neznámé ciziny, protože tak chce Bůh. Protože našel Boha, nehledá sebe. Je doopravdy milujícím. Miluje církev, protože pochopil, proč osoba a instituce jsou totožné. Osoba silou božství a instituce ze *Stañ se*, které vyslovila *služebnice*.

Tak jako ve svaté Rodině, která mu byla svěřena, i dnes v Církvi, svěřené jeho ochraně, nelze od sebe oddělit božské působení a lidskou spolupráci. Kdo zná Boží jednání, miluje jedno i druhé. Tak jako Josef. A jako on bude také připraven pro obojí trpět.

Bylo by možno rozvést další nadčasové vlastnosti svatého Josefa. Ale tyto tři, neotřesitelná víra, věrnost ve službě a nezištná láska snad postačí, aby ze svatého Josefa udělaly podezřelého jako fundamentalistu v očích těch, kteří v takovém postoji spatřují překážku pro seberealizaci. Právě proto, že Josef nám stojí nablízku jako člověk, je nepřijemným současníkem pro všechny, kteří se již zabydleli ve z pohodlném křesťanském měšťáctví a na všechna volání Boha a Církve mají hned své sebevědomé protiotázky.

Ale snad je tu ještě jeden důvod malé popularity svatého Josefa. Jan Pavel II. řekl v jedné ze svých středních katechezí: *«Na závěr musíme ještě dodat, že působivá slova apoštola Jana: Celý svět stojí pod mocí Zlého (1 Jan 5,19) poukazují také na přítomnost satana v lidských dějinách, přítomnost, která se vyhocuje, kdykoliv se člověk a společnost vzdalují od Boha.»* Svatý Josef však je podle litanie k jeho počtě **postrachem démonů**. Co tedy ďáblové více vyhovuje, než zatlačit sv. Josefa stranou? A to právě v době, kdy podle slov Pavla VI. *«jednou z největších potřeb Církve je... obrana proti Zlému, kterého nazýváme ďábel»*. Tak jako se dnes už po mši svaté nevzývá sv. Michael, pokládá leckterý křesťan i modlitbu k svatému Josefu za humbuk minulých časů. Výsledek pak je nabiledni: *«Dým satanův vnikl do Církve.»* (Pavel VI.)

Závěr? Chvála svatému Josefovi. Kdo se chce zbavit křesťanského maloměšťáctví, kdo je ochoten přinést oběť pro víru a pro církev, kdo má odvahu být raději nazýván fundamentalistou, než se vzdát jediného kamene za základů víry, ten má svatého Josefa po svém boku. Pak nemohou ani ďáblové ani podďablové provést žádnou škodu. A kdo má odvahu vydat se na cestu, která vede k Ježíši a k Marii, má ve svatém Josefu ideálního vůdce. Ve své velkodušnosti nás ochotně zavede k Srdcím, pro které bilo i jeho srdce. Vyprosí nám srdce podobné jeho srdci, nikoliv sobecky měšťácké, ale široké a veselé srdce, srdce bijící pro Ježíše a Marii, pro církev.

*Rudolf Michael Schmitz
Překlad -lš-
Der Fels 3/93*

Poznámky:

⁽¹⁾ Reforma kalendáře nepochopitelně změnila původně v roce 1958 ustanovený svátek Sv. Josefa Dělníka 1. května (měl vlastní officium, první nešpory, mši s Gloria a Credo) na pouhou nezávaznou památku.

Patron Církve v naší době

Z apoštolského listu Redemptoris custos o postavě a poslání sv. Josefa

»V těžkých dobách chtěl papež Pius IX. svěřit Církev zvláštní ochraně sv. Josefa,« píše Jan Pavel II. na začátku poslední kapitoly svého apoštolského listu Redemptoris custos z 15. srpna 1989. Vzpomíná tak na 8. prosinec 1870, kdy jeho předchůdce jmenoval sv. Josefa patronem Církve: Právě tehdy byl zrušen církevní stát; v Rusku byli katolíci pronásledováni a proti usnesení 1. vatikánského koncilu se zvedla na některých místech bouře proti Církvi. (Z tohoto odporu vznikla také tzv. »starokatolická církev«.) Papež konstatuje, že Církev má i dnes »četné důvody«, aby se svěřila ochraně a příkladu svatého Josefa. Tuto poslední kapitolu, která je nadepsána Patron Církve naší doby, předcházejí tyto části: 1. Představení svatého Josefa v evangeliu. 2. Ochránce Božích tajemství. 3. Muž spravedlivý a manžel Mariin. 4. Práce jako projev lásky. 5. Přednost vnitřního života.

28. Protože Pius IX. chtěl v těžkých dobách svěřit Církev zvláštní ochraně sv. patriarchy Josefa, vyhlásil jej »patronem katolické církve«. (42) Papež věděl, že tím nedělá nějaké dalekosáhlé gesto, protože na základě vynikající důstojnosti, kterou Bůh obdaril tohoto věrného služebníka, »chovala Církev stále sv. Josefa hned po svaté Panně, jeho ženě, ve velké úctě, obdařovala jej chválou a obracela se na něho přednostně ve svých těžkostech« (43).

Jaké jsou důvody pro tuto velkou důvěru? Lev XIII. to vysvětluje takto: »Důvody pro to, abychom na sv. Josefa nahlíželi jako na zvláštního patrona Církve a ona mohla z jeho strany od jeho ochrany a pomoci očekávat velmi mnoho, spočívají především v tom, že je mužem Marie a domnělým otcem Ježíšovým... Josef byl ve své době zákonným a přirozeným pečovatelem, hlavou a ochráncem božské Rodiny... Je proto pro svatého Josefa vlastní a jeho nanejvýš důstojné, aby tak, jako byl kdysi zvyklý ochraňovat svatou Rodinu v Nazaretě ve všech záležitostech, nyní svou nebeskou pomocí hájil a chránil Kristovu Církev.«

29. Tuto ochranu je třeba vyprošovat: Církev ji stále potřebuje, nejen k ochraně proti nadcházejícím nebezpečím, nýbrž také a především k posílení svého obnoveného úsilí o evangelizaci světa a pro novou evangelizaci všech »zemí a národů«, jak jsem konstatoval v apoštolském listě *Christifideles laici*, »ve kterých dříve náboženství a křesťanský

život rozkvétaly... a které procházejí těžkými zkouškami« (45). Aby přinesla poprvé Kristovo poselství, nebo je znovu hlásala tam, kde upadlo v zapomenutí, potřebuje Církev zvláštní »milost shůry« (srov. Lk 24,49; Sk 1,8), která je zajisté darem Ducha Pánova a která je spojena s přimluvou a příkladem jeho svatých.

30. Kromě bezpečné ochrany spoléhá Církev také na vynikající příklad sv. Josefa, příklad, který překračuje život jednotlivce a nabízí se celé Církvi, ať už se nachází v jakékoliv situaci a ať úkoly jednotlivých věřících jsou jakékoliv.

Jak stojí v konstituci II. vatikánského koncilu o Božím Zjevení, musí být základním postojem celé Církve »naslouchat s úctou Božímu slovu« (46), což znamená absolutní věrnost ve službě Ježíšem zjevené svaté Boží vůli. Již na počátku vykoupení člověka nacházíme vzor poslušnosti ztělesněný po Marii také v Josefovi, který se vyznačuje věrným uskutečňováním Božích příkazů.

Papež Pavel VI. vyzývá k tomu, abychom Josefa, »jak o to Církev v poslední době usiluje«, prosili o jeho pomoc »nejdříve skrze spontánní teologickou reflexi o spojitosti mezi božským a lidským konáním ve velkém plánu spásy, ve kterém to první, totiž božské, samo o sobě postačí, ale to druhé, lidské, tedy naše konání, ačkoliv samo toho není schopno (srov. Jan 15,5), je pozdviženo na nikoli rozhodující, nicméně na podmiňující

a podpoující spolupůsobení. Kromě toho volá Církev ochránce v hluboké a nanejvýš aktuální záležitosti, aby její pozemská existence vyzářovala a znovu oživovala pravé ctnosti evangelia jako u svatého Josefa.« (47)

31. Církev přetváří tyto požadavky do modlitby. Vědoma si skutečnosti, že Bůh »počátky našeho vykoupení svěřil pozorné ochraně svatého Josefa«, prosí jej Církev o přispění, aby ona ve věrnosti spolupůsobila a aby jí byla udělena stejná věrnost a čistota srdce, jaká oživovala Josefa ve službě vtělenému Slovu, a aby podle příkladu a na přimluvu tohoto světce kráčela před Bohem po cestách svatosti a spravedlnosti. (48)

Již před sto lety Lev XIII. vyzval katolické věřící, aby se naléhavě modlili o ochranu svatého Josefa, patrona celé Církve. Encyklika *Quamquam pluries* se odvolává na onu »otcovskou lásku«, kterou Josef »věnoval chlapci Ježíši«, a doporučil »pečlivému strážci božské Rodiny«, aby »shlédl na dědictví, které si Ježíš Kristus získal svou krví«. Od té doby, jak jsem se zmínil na počátku, Církev naléhavě prosí svatého Josefa »pro lásku, která jej pojila s neposkrvněnou Pannou a Bohorodičkou Marií,« o ochranu a svěřuje mu všechny starosti, i pokud jde o hrozby, které leží nad celou lidskou rodinou.

Ještě dnes máme nespočet důvodů, abychom se modlili v tomto smyslu: »Odvrať od nás, laskavý otče, všechnu nákazu bludů a mravní zkaženosti, po-

Jako přimluvce a ochránce jsem si zvolila přelavného sv. Josefa, kterému se naléhavě svěřuji... Až do dnešního dne si nevzpomínám na nic, v čem by mi nevyhověl, když jsem jej prosila... Pán Bůh dává svou milost svatým, aby nám pomáhali ten v té, ten v oné nouzi; ale přelavný svatý Josef, a to vím z vlastní zkušenosti, rozšiřuje svou moc na všechny...

Již několik let si o jeho svátku vyprošuji zvláštní přítěň a po každé moje přání splní. Ale kdykoliv moje prosba pro moji nedokonalost uhnula z cesty Boží chvály, podivuhodným způsobem to napravil a zajistil mi o to větší milosti.

Sv. Terezie z Avily

máhej nám v tomto boji s mocnostmi temna, a jako jsi kdysi vysvobodil Ježíše z nebezpečí života, tak nyní braň Církev Boží proti úkladům nepřátel a proti všemu protivenství.« (49)

I dnes nadále trvají důvody, abychom svěřili jednoho každého člověka svatému Josefu.

32. Živě si přeji, aby předkládaná vzpomínka na postavu svatého Josefa obnovila onu modlitbu, ve které můj předchůdce před sto lety doporučil se na něho obracet. Neboť zcela jistě nabývá tato modlitba a postava Josefova ve vztahu k novému křesťanskému tisíciletí znovu na aktuálnosti pro Církev i pro naši dobu.

Pokračování na str. 6

Pokračování ze str. 5

II. vatikánský koncil učinil všechny vnímavějšími pro »velké věci Boží«, pro onen »plán spásy«, jehož zvláštním služebníkem byl Josef. Jestliže se tedy svěřujeme ochraně toho, jemuž »sám Bůh svěřil své nejdražší a největší poklady«⁽⁵⁰⁾, pak se od něho chceme současně naučit sloužit tomuto plánu spásy.

Kéž se stane svatý Josef pro všechny jedinečným učitelem ve službě spasitelnému Kristovu poslání, která se týká v Církvi každého jednotlivce i všech společně: manželů a rodičů, těch, kteří žijí z práce vlastních rukou nebo z každé jiné práce, osob povoláných k rozjímavému životu i těch, které jsou povoláni k apoštolátu.

Spravedlivý muž, který v sobě nesl celé dědictví Starého zákona, byl uveden i do »počátků« nové a věčné smlouvy v Ježíši Kristu. Kéž nám ukáže cesty této spásonosné smlouvy na prahu příštího tisíciletí, ve kterém tato smlouva musí dále pokročit k »plnosti času«, jak to odpovídá nevýslovnému tajemství vtělení Slova.

Kéž svatý Josef vyprosí pro Církev a pro svět i pro každého z nás požehnání Otce i Syna i Ducha svatého.

Poznámky:

⁽⁴²⁾ Dekret *Quemadmodum Deus* z 8. 12. 1870, a.a. O. 283.

⁽⁴³⁾ Tamt. 282 n.

⁽⁴⁴⁾ Lev XIII., encyklika *Quamquam pluries* z 15. srpna 1889, a. a. O. 177-179.

⁽⁴⁵⁾ *Christifideles laici* 34.

⁽⁴⁶⁾ *Dei verbum* 1.

⁽⁴⁷⁾ Pavel VI. - Promluva 19. 3. 1969, *Insegnamenti VII.* (1969), s. 1269.

⁽⁴⁸⁾ *Missale Romanum*, Kolekta nad dary ze mše o slavnosti sv. Josefa, *Post commun.*, votivní mše k sv. Josefu.

⁽⁴⁹⁾ Lev XIII., Modlitba k sv. Josefu.

⁽⁵⁰⁾ Dekret *Quemadmodum Deus* z 8. 12. 1870, a.a. O. 282.

Boží tresty

Boží trest za lidské provinění proti zjeveným Božím příkázáním se může uskutečnit již v tomto životě. Mnohá místa Písma svatého dokládají, že nejen jednotliví lidé, ale celé národy mohou být Božím bičem uváděny zpět na správnou cestu, neboť *Bůh trestá toho, koho má rád* (Žid 12,6). Kdo neprojevuje lítost a obrácení a odmítá pokání, je pak stížen věčným trestem: *Zbabělci, odpadlíci, nečistí, vrazi, smilníci, čaroději, modláři a všichni lháři dostanou svůj díl v tom močálu, kde hoří oheň a síra, to je ta druhá smrt* (Zj 21,8). Přitom jsou Boží tresty přiměřené jeho nekonečné trpělivosti: *Ne že by Pán otálel splnit to, co slíbil... ale je k vám shovívavý, protože nechce, aby někdo zahynul, naopak chce, aby se všichni dali na pokání. Ten den Páně však přijde jako zloděj a tehdy nebesa náhle s rachotem pominou, živly se stráví žárem i země a všechno, co se na ní bude nalézat* (2 Petr 3,9n).

POKUŠENÍ

Člověk je náchylný k pokušením. Pozvedá se pyšně jako jedinec i jako společenství nad druhými lidmi. Chce být svým vlastním pánem a nevídá si, že propadá vlastním pudům a vášním a ztrácí tak svoji svobodu. O takových pokušeních nám Písmo opakovaně vypráví: Adam (= člověk) a jeho žena Eva (= život) propadají moci zla, protože uvěřili pokušiteli. Had - zvíře zasvěcené pohanským bohům hraje při tom ďábelskou roli pokušitele a Božího protivníka.

Adam je pravzorem nás všech: my jsme Adamové a Evy, kteří podlehli pokušiteli, a proto podlehli smrti. Ale byl nám slíben Vykupitel, který rozdrtil hadovi hlavu. Proto vypráví Nový zákon o trojím pokušení, s nímž přišel ďábel za Ježíšem. Ježíš třikrát pokušitele odmítne s odvoláním na Boží slovo. Útěcha pro křesťany spočívá v celém

Ježíšově působení: Boží Syn se totiž zjevil, aby *ďáblově činnosti udělal konec* (1 Jan 3,8).

NEPOUČITELNÉ LIDSTVO?

Písmo svaté nám dokládá, jak odpor lidí proti pokušení stále klesá a lidé zneužívají své svobody. Trpělivý Bůh je milosrdný a pokouší se pohnout lidi skrze proroky a znamení k obrácení. Ale jejich uši jsou zavřeny a srdce je beznadějně zatvrzelé, urážejí Boha, a tak si způsobí, že pocítí trestající spravedlnost: Noe a potopa, Sodoma a Gomora atd. A dnes? »Snad nejnebezpečnějším pokušením naší doby je hedonismus, tzn. blahobyt, rozkoš, bezuzdné zábavy, nemravnost a klanění se údajným nejvyšším statkům.« (Pavel VI., 26. 11. 1975) Jindy mluvil tento papež o »zeleném světle pro záhubu společnosti«. To, co prožíváme, daleko překračuje stav Sodomy a Gomory... a vůdcové národů nečinně přihlížejí růstu mravní zkázy. Sex, drogy a stoupající zločinnost triumfují... a vraždy dětí jsou zákonem chráněny. Lukášovo slovo (17,27n) se stává skutečností.

LOTŮV PŘÍKLAD

Pro svou pohostinnost a zbožnost byl Lot zachráněn (Gen 19), zatímco celé jeho okolí

Záhuba Egypťanů v Rudém moři

zahynulo ohněm a sírou; Hospodin předem oznámil, že nikdy neopustí ty, kteří v něho doufají, ale že na odpadlíky sešle trest a utrpení. A tak jeho žena, která s ním nebyla stejného smýšlení, stala se varovným znamením, neboť byla proměněna v solný sloup, který je dodnes viditelný, aby bylo všem zřejmé, že ti, kteří mají rozdělené srdce, a ti, kteří pochybují o Boží moci, budou odsouzením a výstrahou pro všechna pokolení.

Z APOŠTOLSKÝCH OTCŮ

Blahoslavení milosrdní

Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. V tomto výroku můžeme objevit vyšší pravdu, totiž tuto: Věčný Stvořitel, který stvořil člověka podle svého obrazu, vložil do jeho přirozenosti zárodky všeho dobrého, takže nic dobrého nemusí přicházet a vstupovat do nás nejdříve zvenčí, nýbrž všechno, co bychom rádi měli, je v naší moci a můžeme všechno dobré nalézt ve své přirozenosti jako v poradně. **Jediné** ctností se musíme naučit, která platí přede **všemi** ctnostmi: nikdo nemůže dobra, po kterém touží, dosáhnout jinak než tak, že sám sebe rozdává. Proto Pán řekl jednou svým učedníkům: *Boží království je ve vás* (LK 17,14), a jinde: *kdo prosí, dostane, kdo hledá,*

nalezne, a kdo tuče, tomu bude otevřeno (Mt 7,7). Proto při všem našem snažení záleží na naší svobodné vůli, zda najdeme to, co hledáme, a dostaneme to, co si přejeme. Jestliže chceme být důslední, musíme to, co bylo řečeno, použít i v protikladu k dobrému: ani pád do hříchu není způsoben přinucením zvenčí, nýbrž zlo se uskuteční proto, že se pro ně sami rozhodujeme, a vstupuje do našeho bytí tehdy, když si je svobodně zvolíme a chceme je. Mimo naši vůli není zlo ani něčím, co by existovalo samo o sobě. Z toho je zřejmá nezávislá a sebeovládající moc, kterou Stvořitel vložil do naší přirozenosti, že všechno závisí na naší vůli, ať už dobro, nebo zlo.

Proto se také neodvolatelný a spravedlivý rozsudek jen připojí k tomu rozsudku, který padne od nás samých skrze naše smýšlení, a každému bude přiděleno jen to, co si sám přířkl: jednomu po obrácení čest a sláva pro jeho vytrvalost v dobrých skutcích, a druhým, kteří neposlouchají pravdu, ale nepravost, hněv a zoufalství, a jak se to všechno jmenuje, co patří ke strašlivé odplatě.

*Sv. Řehoř Naziánský:
O blahoslavenstvích, 5*

Dopis jedné vdově

Blahoslavená duše, která se dnem i nocí nezabývá jinou záležitostí než tím, jak jednoho velkého dne stane před Soudcem, kterého obklopí všechno stvoření, a bude se zodpovídat ze svého jednání, aby pak mohla klidně stát za svými řečmi i skutky. Kdo má onen den a hodinu před očima a stále myslí na svou obranu před neúprosným soudním stolcem, ten nebude hřešit buďto vůbec, nebo jen velmi málo. Neboť ke hříchu dochází z nedostatku bázně Boží. Ty, které oživuje živá obava z hrozby, těm vnitřní bážeň nedopřává času, aby upadli do nechtěného jednání nebo žádostivosti. Mysli proto na Boha,

Horní bazilika sv. Františka v Assisi - 26. 9. 1997, 11 hod. 42 min.

uchovej si bážeň ve svém srdci a veď všechny k účasti na modlitbách. Neboť velká je pomoc těch, kteří dokážou smířovat Boha. Nepřestávej v tom nikdy. Modlitba bude velkým pomocníkem, nejen pokud žijeme v tomto těle, ale i když se od něho odloučíme, bude ukazatelem cesty do budoucího života.

Ale tak jak je taková starost dobrou věcí, tak jsou opět malomyslnost, sklíčenost a zoufalství pro spásu duše škodlivé. Doufej

proto v Boží dobrotu a spolehni se na jeho přítomnost, protože víš, že když se k němu s úctou obrátíme, nejen že nás neodvrhne, ale ještě v průběhu modlitby nám řekne: »Hle, zde jsem!«

Svatý Basilius, dopis 174

Běda nám, kteří jsme zhřešili!

Zamysleme se, bratři moji, jaké jsou to věci, které mě tak děsí, a děsí a lekají také vás; jsou totiž strašné zcela pro každého!

Příklady trestající Boží spravedlnosti v Písmu

Gen 3,16	Trest pro první lidi
Gen 7	Trest lidstvu potopou s výjimkou Noeho
Gen 19	Trest pro Sodomu a Gomoru s výjimkou Lota
Ex 14,27	Tresty pro egyptského krále a Amalekity
Ex 32,26n	Trest pro Izraelity za zlaté tele
Lev 24,10n	Trest těm, kdo urážejí Boží jméno
Num 14,20n	Trest pro izraelský národ
Num 12,10	Trest pro Marii, sestru Mojžíšovu
Num 15,32n	Trest za porušení soboty
Num 16,1n	Trest pro Kóracha, Dátana a Abirama
Num 20,10n	Trest pro Mojžíše a Árona za nedůvěru
Sd 20,1n	Trest pro kmen Benjamín
1 Sam 2,22	Trest pro kněze Eliho
1 Sam 13,13n	Trest pro Saula
2 Sam 24,1n	Trest pro Davida za sčítání lidu
2 Král 2,23n	Trest pro chlapce, kteří se posmívali
2 Mak 3,23n	Trest pro Heliodora
Sk 5,5	Trest pro Ananiáše a Safiru
Sk 12,23	Trest pro Heroda

Tiže vin, které jsem nakupil, a spravedlnost, jakou si zasluhuji: to je to, o čem jsem řekl, že mě to leká a děsí. Velký seznam mých vin a strašný soud spravedlnosti jsou dvě věci, které znepokojují mého ducha a uvádějí mě do hrůzy. Myslím na zlo, které jsem svou nedbalostí způsobil, a na tresty, které mě čekají, a proto se moje údy chvějí a přepadá mě strach a hrůza...

Ale zatímco mé nitro se při tomto bolestném vědomí zachvívá, tlačí se do mne jiné hnutí a odstraňuje z mého srdce smutek. Tajně se vzmáhá v mém vědomí povzbuzující myšlenka, uděluje mi dobrou radu a podává

Vždyť hlásá-li vám někdo jiného Krista, kterého jsme nehlásali, nebo jiné evangelium, klidně to snášíte. (2 Kor 11,4)

mi svou ruku k naději. Vidím, jak přede mnou stojí povzbuzující pokání, jak mi šeptá do ucha líbezné zaslíbení: »Když se jako hříšník trápiš tím, že tvoje lítost je neúčinná, proč se, hříšníku, trápiš kvůli svým vinám?« Na to jsem odpověděl: »Právě proto, že lítost a slzy mě pálí a trápi bez jakéhokoliv prospěchu, upadám při pohledu na množství vin do zoufalství.« - »Poslyš, hříšníku, chci ti dát spásné naučení a životodárnou radu. Poslouchej mě, a ukážu ti, jak máš být správným způsobem smutný, aby ti tvá bolest byla užitečná a tvůj pláč ti přinesl pomoc. Neupadej do bezradnosti a neoddávej se zoufalství! Pán je dobrotivý a bohatý na slitování; on touží po tom, spatřit tě u svých bran, a těší se na tebe, až se vrátíš, a s radostí tě opět přijme. Tvoje největší vina se nevyrovná ani nejmenší kapičce jeho milosrdenství; on tě svou milostí očistí od tvé viny, která tě ovládla. Moře tvých vin nemůže přemoci nejtišší dech jeho smilování, ano, ani všechny nepravosti celého světa nepřemohou moře jeho milosti.«

Sv. Efrém Syrský

Mrtvé moře – rubáš Sodomy

Sodoma a Gomora, prokletá města, jejichž jména ihned vyvolávají myšlenku na ohavné neřesti. Města, která zahubil oheň a síra a která utonula v Mrtvém moři. Bible klade tuto katastrofu do dob Abrahámových, tedy před necelé 4000 let. Bible hovoří o vulkanickém fenoménu: *...ze země vystupuje dým jako dým z hutě* (Gen 19,28). V Novém zákoně se vypravují historické danosti: *Také města Sodomu a Gomoru obrátil v popel a odsoudil k zániku jako výstražný příklad do budoucnosti pro bezbožníky, vysvobodil však spravedlivého Lota, který těžce trpěl bezuzdným chováním prostopásníků...* (2 Petr 2,6n).

Někteří vykladači bible přikládají vyprávění o Lotovi jen symbolický charakter, jiní hovoří o Božím trestu. Krajina na jihu Mrtvého moře nese všechny znaky prokletí: zcela pusté břehy

a plocha slané vody s obsahem soli 22% proti 4,6% ostatních moří. Nejsou tu žádné zjevné stopy života.

Kde ležela města Sodoma a Gomora? Vykopávky ukazují na Tal Siddim (Gen 14,3), jižně od poloostrova Lisa.

Dřívější úrodné kvetoucí údolí je nyní přikryto mořem. Místo patří k velkým tektonickým zlomům (na linii Libanon, Jordan, Mrtvé moře, Akaba, Rudé moře). Takovéto zlomy jsou také místy zemětřesení, nalezišti asfaltu, ropy a zemního plynu. Sodomskou katastrofu je možno vysvětlit geologicky: otřesy země spojené s vulkanickou erupcí, takže »přšel oheň a síra« (Den 19,24), pak došlo ke vznícení zemního plynu a ropy, takže »stoupal dým jako dým z pece« (19,28).

Zánik těchto měst představuje pro věřícího Boží soud, nevě-

Tato krajina byla za dob Lotových jako Hospodinova zahrada (Gen 13,10). Při archeologických vykopávkách (1924-1973) byla objevena města Sodoma a Rung en Numera, někdejší Gomora.

řící v něm vidí pouze přírodní katastrofu.

Féničan Saichunanton, který se narodil v Tyru a žil v době trojské války (krátce po 2. tis. před Kristem!) a jehož spis je znám z překladu z 2. stol., mluví o údolí, kde je možno rozpoznat Siddim. To je místo, kde králové Sodomy a Gomory se svými spojenci neúspěšně válčili proti mezopotámským králům (Gen 14,3). Toto místo popisuje jako »kouřící moře bez ryb a svědčící o smrti, kterou byla potrestána bezbožnost«. To je zřejmá narážka na osud »prokletých měst«.

Trestá Bůh ohněm?

Protože Abrahám byl povolán, aby byl otcem národů, měl být také zasvěcen do dějinných událostí. Vyprávění o Sodomě dodává obrazu Abrahámovi charakteru nový rys: rys proroka. Neboť podle izraelského pojetí jsou proroky ti lidé, které Bůh zasvěcuje do svých plánů. *Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům* (Am 3,7). Tak Bůh zasvěcuje Abraháma do svých soudcovských plánů, aby se i ty nejbližší generace na zemi chvěly bázní před Bohem Soudcem (Gen 21,25), který stvořil spravedlnost a právo (Gen 21,19).

Vyjednávání Abraháma s Hospodinem o osud Sodomy (Gen 18,22) nelze chápat jako produkt obchodnického ducha, který se nezastaví ani před Božím tajemstvím, nýbrž je to výraz lidského prosebného úsilí, které jde až do krajních možností. Právě

Solný sloup uprostřed moře

v tom se projevuje pravá duševní velikost.

Příběh má velkou lidově vyprávěčskou šíři. Bůh sestupuje, aby se přesvědčil zblízka o stavu věci. Na dvou andělech, kteří přijdou k Lotovi jako hosté, se odhaluje celá zkaženost města a jeho obyvatel. Když viděli u Lota domnělé mladé muže, žádali jejich vydání pro své sexuální uspokojení. (Od té doby se

Řez Lisanským poloostrovem

Geologové se domnívají, že Mrtvé moře existovalo již v terciéru. Jeho plocha se však zvětšila před 4000 lety. Dnes má rozměry 17x85 km. Době rozšíření odpovídá vyprávění o Sodomě a Gomorě. Údolí je o 390 m níže než hladina Středozemního moře.

pojmem *sodomie* označují zvrácené pohlavní styky, jako styk mezi stejným pohlavím nebo pohlavní styk člověka se zvířetem.) Nestarají se vůbec o pohostinné právo, které je v Orientě vysoce ctěno. V této zoufalé situaci nevidí Lot jiné východisko, než vydat žádostivostí sodomských mužů své vlastní dcery. To lze pochopit jako počin zoufalého člověka, který chce zabránit tomu nejhoršímu.

Pro Sodomu udeřila hodina odplaty. Nenašlo se zde ani deset spravedlivých. Ale ti lidé, kteří mají spojitost s Abrahámem, mají být zachráněni. Soud otálí, dokud tito vyvolení neopustí město. Pak padá na města Sodomu a Gomoru oheň a síra. *Tak podvrátil ta města a celý okresek a zničil všechny obyvatele měst i to, co rostlo na polích* (Gen 19,25).

Protože Lotova žena váhala s útekem a neuposlechla Hospodinova příkazu, i ona se stala obětí katastrofy. Její proměnu v solný sloup můžeme chápat také jako lidové dokreslení, které odpovídá solné poušti na břehu Mrtvého moře.

A. G. Secchi
Ewig 1+2/98
Překlad -lš-

Pět měst objevených jižně od Mrtvého moře. Jsou totožná s pěti prokletými městy (Sodoma, Gomora, Adama, Zebojim, Zoar)?

Pochod pro život

Rozhovor s Radimem Ucháčem, prezidentem
Hnutí Pro život ČR

Hnutí Pro život ČR pořádá 24. března Pochod pro život; můžete nám říci, o co se jedná a jak myšlenka uspořádat pochod vznikla?

Na podzim loňského roku se v Poslanecké sněmovně konalo setkání u příležitosti prvního výročí vyhlášení Deklarace práv počatého dítěte. Na závěr proběhla krátká diskuse, kde se několik účastníků zmínilo o tom, že by bylo dobré, abychom se veřejně postavili za práva nenarozených dětí. Jeden z účastníků dokonce řekl: „...Pročpak všechno nechávat jen biskupům, kněžím, poslancům, senátorům? Pojďme udělat nějaký pochod Prahou nebo kterýmkoli jiným městem. Budou se nám smát, budou na nás plivat, budou nám nadávat. Ale vezměme ten kříž a pojďme. Vždyť to neděláme pro sebe.“ Toto byla poslední pobídka, abychom vzali vážně výzvu „vezmi svůj kříž a následuj mne“. Navázali jsme na původně evangelickou iniciativu a po dvouleté pauze se odhodlali uspořádat Pochod pro život.

Proč jste zvolili zrovna 24. březen - vždyť v naší zemi má již dlouhou tradici 28. prosinec - betlémská nevinátka?

Pro Pochod pro život jsme zvolili den, který je nejbližší nedávno vyhlášenému Dni nenarozených dětí. Je to konkrétní příspěvek k naplnění obsahu tohoto dne. Otázka by tedy spíše měla znít, proč byl vyhlášen Den nenarozených dětí zrovna 25. března. Hnutí Pro život ČR jako jeden z iniciátorů prosazoval 25. březen, kdy slavíme Zvěstování Páně. Je to den, kdy Česká biskupská konference vyzývá věřící k modlitbám za nenarozené děti a jejich matky. Dalším důvodem by mohlo být, že tento den je na nenarozené děti a jejich matky pamatováno i v zahraničí. Např. v Argentině to je dokonce státní svátek.

Zmínil jste se o Dni nenarozených dětí, který vyhlásily neziskové

organizace, jak si prakticky představujete jeho náplň?

Z našeho pohledu to lze říci jedním slovem - misie. Nelze si nalhávat, že aktivních věřících je v naší zemi více než několik procent. A záleží na každém z nás, zda tuto zemi posvětime, nebo půjdeme po široké cestě do záhuby. My se tedy orientujeme na dvě základní činnosti - osvětlení veřejnosti za silné podpory modliteb. Z praktického hlediska jsme např. v březnu zakoupili reklamní plochy v MHD v sedmi velkých městech naší země, kde lidem ožívujeme svědomí připomínkou, že při potratu se zabíjí člověk. Zároveň všechny příznivce prosíme o modlitby, aby Bůh dal dostatek milostí k obrácení. Tato reklamní kampaň je i jistou přípravou na Pochod pro život.

Kde se má Pochod pro život konat a proč tam lidé pojedou?

Lidé přijdou připojit se svou účastí k prosbě slabých, nevinných a bezmocných nenarozených dětí, aby jim naše společnost vrátila jejich místo ve společnosti a všemi prostředky je chránila. Kdysi bylo dítě pozeňnaním a matka v pozeňnaném stavu. Je dobré, abychom toto chápání nedotknutelnosti lidského života společně obnovili.

Hodinu před začátkem Pochodu, který se bude konat v Praze, bude sloužena v chrámu Panny Marie před Týnem mše svatá - pokud by chtěli kněží, kteří na pochod s farností přijdou, koncelebrovat, ať nám předem dají vědět, abychom zajistili vše potřebné. Vlastní **pochod začne 24. 3. v sobotu ve 14 hodin na Staroměstském náměstí**, odkud společně půjdeme k soše svatého Václava, kde zazpíváme Svatováclavský chorál. Pochod by měl být tichý, aby lidé měli možnost se v modlitbě připojit ke Kristu, který šel sám na Kalvárii. Lépe tak pochopíme osud

„nechtěných“ dětí. Pochod ale na druhé straně bude zároveň radostný, neboť všichni jsme v Božích rukou. U sochy svatého Václava bychom rádi nechali plátno s prosbou o zabezpečení plné ochrany nenarozeným dětem a krátce řezané bílé růže jako symbol nevinných obětí. Proto ty, kteří přijdou, prosíme, aby si přivezli malou růži.

Proč jste si vybrali zrovna Prahu, když na Moravě byste měli mnohem širší zázemí a jistě bohatší účast?

Protože Moraváci jsou obětaví. Bohužel si opravdu nedokážu představit, že by lidé z Prahy, na rozdíl od Moraváků, byli ochotni někam přijet ve větším počtu.

Co budete pokládat za úspěch?

Úspěch? Nevíme. Naši povinností je „sít a zalévat“, ale vzrůst dává Bůh. Nelze žádnými prostředky změřit, kolik lidí se v srdci zamyslí, kolik lidí se probudí z lhostejnosti, kolik dívek si za deset let při rozhodování o potratu vzpomene na plakát s embryem, který kdysi viděly v tramvaji, kolik rodičů se zamyslí nad svými chybami a bude dostatečně varovat své děti a k potratu je nenutit. Naším úkolem také není sklízet, ale hlásat pravdu ze střech vhod či nevhod, i když se nám svět bude vysmívat a považovat nás za bláznů. Co však víme, je to, co my sami máme dělat tváří v tvář denně porušovanému přikázání „nezabiješ“, a byl bych rád, abychom měli co Bohu odpovědět, až se nás zeptá: „Co jste pro mne udělali, když jsem byl ...?“

Rád bych se vás na závěr zeptal, co by vás osobně potěšilo.

Nesmírně by mě potěšilo, pokud by se naplnil jednoznačný požadavek našich katolických biskupů z roku 1990 - „zrušení zákona o umělém přerušování těhotenství“. Přesto jsem vděčný všem, kteří nemají strach o své křeslo a dělají vše pro zákaz potratů, i když to je zatím např. cestou legislativního omezování potratů, jako např. poslanec JUDr. Ing. Jiří Karas. -jv-

Boží rány

Od ran k moru, od neštovic k AIDS

10 egyptských ran

Když se Egypťané zdráhali propustit izraelský národ, stihl je Hospodin postupně deseti ranami: voda Nilu se proměnila v krev, množství žab, záplava komárů, záplava much, dobytčí mor, vředy, krupobití, kobylky, temnota, smrt prvorozených. Teprve pak faraó povolil Izraelitům odejít. Když jejich odchodu litovali a začali je pronásledovat, zahynuli v Rudém moři.

Pro všechny rány se vědci pokoušeli najít přirozené vysvětlení. Smrt všeho prvorozeného však zůstává nevysvětlena.

Černá smrt

Kolem roku 1350 pustošila Evropu morová epidemie, která v průběhu několika málo roků připravila o život 25 milionů lidí. Byla to 1/4 obyvatelstva. Především ve městech, kde na malém prostoru žilo mnoho lidí v nevhodných hygienických pod-

mínkách, se epidemie rychle šířila. Kolem obchodních cest dospěla morová vlna v roce 1347 z Orientu kolem Středozemního moře až k Atlantiku. Tehdy bylo neznámo, že plicní mor se šíří kapénkovou nákazou a že mor roznášíjí také blechy z nakažených krys. Vědělo se pouze, že většina nemocných trpěla chrlením krve a vysokými horečkami, na které v průběhu tří dnů umírali. Jedinou obranou bylo oddělování nemocných a útěk zdravých.

Mnoho současníků vidělo v morových ranách Boží trest. Jedni litovali svých vin, dělali pokání a bičovali se. Jiní se oddávali prostopášnému životu. Morová vlna vyhladila celé rodiny, domy a ulice, ochromila obchod, hospodářství a naplnila nouzové hřbitovy a masové hroby. Probudila však živější vědomí smrti. Vznikly umělecké cykly o tanci smrti, ve kterých dominuje smrt s kosou.

Morové rány, které přicházely v minulosti, vyhlazovaly celé rodiny, domy a ulice...

Epidemie se vracejí

V říjnu 1977 oznámila Světová zdravotnická organizace, že černé neštovice, metla lidstva, která má na svědomí miliony obětí, byla definitivně vymýčena. Totéž se tvrdilo kdysi o moru, ale nedávno jsme slyšeli zprávy, že tyto metly se opět objevily a byly na některých místech diagnostikovány. Lepra měla být likvidována do roku 2000, ale ještě letos je na světě 1,25 mil. malomocných v 60 zemích světa.

Objevují se nemoci, o kterých se tvrdilo, že jsou překonány, a objevují se ve formách odol-

ných proti antibiotikům: zánět plic, tuberkulóza, malárie, cholera, úplavice, žlutá horečka a další. Podle WHO (Světová zdravotnická organizace) dosáhla tuberkulóza v roce 1995 nového historického maxima, téměř 3 miliony nemocných. WHO hlásí také výskyt zcela nových infekčních nemocí: hepatitida typu C, vir Ebola, bakterie Buruli, horečka Lassa a další. Lassa má nejméně 13 variant. Protileky jsou zatím neznámé.

Schopenhauer nazval svého času ránu příjice »otrávený šíp Amorův«. Když před 50 lety odňala antibiotika této nemoci její smrtící osten, pomohla tak spolu s »antikoncepční« tabletkou výbuchu sexuální nevázanosti. Ale již v 70. letech s novou, byt utajovanou vlnou tripperu a syfilidy se objevila další hrozba: pět homosexuálů bylo dopraveno do nemocnice v Kalifornii se zvláštním typem zápalu plic. Syndrom dostal jméno AIDS. V roce 1997 zemřelo na následky ztráty imunity 2,5 milionu lidí.

Výzva přírody, abychom změnil životní způsob, se nebere vážně. Místo aby se orientovaly podle Božích přikázání, která jsou podporou přirozeného zákona, státy přímo propagují: Jen klidně pokračujte v sexuální revoluci. Evropský parlament dokonce sleduje jako skrytý cíl doplnění konvence o lidských právech o liberalizaci sexuálního života v národních zákonodárstvích.

A co říci o »morových ranách«, které postihují nepřirozeně hromadně ustájený dobytek?

Alfons Sarach -cvm- 19

Podle -Evig-

Poslední výstraha?

Máme sklon dívat se na pro-roky, kteří věští zlé věci a rádii hovoří o »poslední výstraze nebes«, s velkou skepsí. Za pomoci strachu je možno dělat snadno obchody a manipulovat s člověkem. Ale to, co je nyní známo o nákaze BSE, jeví se skutečně jako poslední výkřik stvoření. Mnoho lidí se nemůže zbavit nepřijemného pocitu, že i s jinými oblastmi našeho života se snoubí hrozba, ať už jde o genetický výzkum, o gigantomanii jak v technické, tak v hospodářské oblasti, o regulaci početí, klonování, experimentování s lidskými embryi. Člověk zřejmě není schopen odolat pokušení udělat sám ze sebe pokusné pole navzdory všem námitkám mravní či lékařské povahy. Ospravedlňuje se to tím, že se dělá rozdíl mezi klonováním pro výzkum

a klonováním pro »výrobu člověka«, pro »vypěstování« člověka »na míru«. Takové rozlišování je prachobyčejný sebeklam. Když se začne s jedním, sáhne se i k druhému. Ať už jsou zdůvodnění formulována jakkoliv, je nad slunce jasnější, že zájemci sní o »člověku podle lidských představ«. O to se již v široce rozvinutém měřítku pokoušeli v Třetí říši a došlo to k tragickým koncům. Je známo, že existuje alternativa ke klonování lidských embryí. Je možné vyjmout kmenové buňky z těla dospělého člověka. To je údajně, jak se můžeme dočíst, slibnější a méně nepohodlné.

Při objevování atomové energie bylo možno dlouho rozlišovat mezi vojenským a mírovým použitím, což vedlo ke vzniku mnoha atomových bloků k zásobování elektrickou energií. Jenže

mezitím se i mírové použití stalo nebezpečím.

Pokrok musí být vždy v souladu s přírodou, podle zákonů, které jsou přírodě vlastní. Ty jsou totiž jediné směrodatné, nikoliv lidská fantazie.

BSE nám ukazuje, že příroda potřebuje svůj čas, pak ale reaguje o to ostřeji. Svůdný triumfální pokřik se po určitém technickém zlomu změnil v hon na čarodějnice. To přehlízí každý, kdo mluví o ideologických klapkách, když se ozvou varovné hlasy, abychom nesahali na embrya. Dlouho, příliš dlouho se člověk chápal jako pán stvoření, až se z něho vyklubal hrozný pán. Ve skutečnosti je člověk povolán, aby byl služebníkem stvoření. Sám Tvůrce se k této roli přihlásil.

Život zasvěcený lásce a smíru (9)

P. dr. Augustin Rösch TJ vypráví své otřesné zážitky z berlínského vězení SS Moabit před 56 lety

Můj Bože, co to má znamenat?

Kdy se znovu vrátí SS? A kdo si v temném prostoru prohlásí: »Snad to byli vojáci, kteří se převlékli do SS uniforem a osvobodili naše kamarády, a my tu zahyneme!«

Noc z 24. na 25. dubna se vlekla ve velkých starostech a úzkosti. Rusové se blížili. Ale vražedná komanda se už neukázala.

25. dubna byl toho roku oktáv sv. Josefa a svátek sv. Marka, krásné, zářivé jarní ráno. Odpoledne mi řekl jeden bývalý důstojník: »Otče, jestliže nebudeme do večera volní, jsme ztraceni. Moji přátelé chtějí zorganizovat útek. A myslí to docela vážně. Prosíme vás, pojdte s námi, abyste mohl pomáhat raněným a umírajícím, kteří u toho nebudou chybět.« Rychle jsem to uvážil a odpověděl: »Ve jménu Božím! Chci vám jako kněz pomoci. Ale na úspěch nevěřím. Všichni jsou již velice slabí.« A aniž bych příliš přemýšlel, dodal jsem: »Bude přece chytřejší vybrat několik důvěryhodných vězňů a zajít k řediteli věznice se žádostí, aby nás propustil.« Důstojník odešel. Sledoval jsem pomalý, ale trvalý postup ruské fronty.

ROZHODUJÍCÍ PROSEBNÉ TAŽENÍ

Najednou mě volá jeden spoluvězeň: »Pater, kde jste, vy loutdale! Vybrali vás. Rychle, rychle, k řediteli věznice!«

Vybrání vyjednávači byli: bývalý socialistický říšský ministr Noske, druhý jsem byl já, třetí dr. Hermes, vůdce rolníků, a čtvrtý jeden důstojník. Vystoupili jsme ze sklepa do přízemí. Museli jsme zůstat na chodbě. Kolem nás stáli strážníci s pistolemi a policejními psy. Konečně se objevil ředitel a ptal se, co chceme. Jak bylo domluveno, hovořil

Noske: »Pane řediteli! Víte, co se dělo v posledních vražedných nocích. Jestliže do večera od sud nevyjdeme, jsme ztraceni. Ale jestliže předtím vtrhnou do věznice Rusi, a to může být každou hodinu, může to s námi dopadnout právě tak špatně. Jestli mě tu najdou, udělají ze mě fašírku. Já jsem v roce 1919 obětoval 15 tisíc komunistů. Propusťte nás, dokud je ještě čas.« Okamžik panovalo napjaté ticho. Pak ředitel klidně odpověděl: »Ne, to není důvod k propuštění.« Noske se cítil uražen, otočil se a beze slova odcházal. Pospíšil jsem za ním a poprosil ho, aby kvůli kamarádům zůstal. Beze slova mě chytil za ruku a vrátil se.

Teď byla řada na mně.

Poděkoval jsem řediteli za možnost promluvit s ním, poukázal jsem na vážnost situace, nejpozději do osmi dnů bude celý Berlín dobyt, že myslíme i na něho a personál věznice, že by bylo dobré, kdyby je Rusi nesbalili, a že není žádné spojení s nadřízenými orgány. Zakončil jsem prosbou, aby nás na svou vlastní odpovědnost propustil. Jediná odpověď byla: »Rozmyslím si to.« Po energických vývodech dr. Hermese ředitel prohlásil: »Do hodiny vám oznámím své rozhodnutí.«

Tento výsledek nebyl dobrý, byl bezúspěšný. Na spoluvězně to zapůsobilo velmi tíživě. Na

vic začala těžká dělostřelecká palba na naše vězení. Napadla mě myšlenka: Promluv s ním o samotě. Stoupám opatrně po schodišti ze sklepa na chodbu. Všude dopadají šrapnely. Hledám kancelář, a tu nečekaně vyjde z jiných dveří ředitel. Uvidí mě a i přes palbu jde ke mně a řekne dříve, než jsem jej oslovil: »Vy jste ten katolický kněz, který byl předtím u mne?« Přikývl jsem rychle a on hned pokračoval: »Jsem rád, že jsem potkal právě vás. Rozhodl jsem, že vás všechny za hodinu na vlastní odpovědnost propustím. Můžete to oznámit kamarádům: *Za hodinu jsou všichni svobodni!*«

Podal jsem mu ruku, poděkoval a nestyděl se za své slzy. Stiskl moji ruku pevně slovy: »Pane pastore, raduji se za vás a za všechny vaše kamarády.« Doslova jsem slétl po schodech a běžím k velkému prostoru, kde kvůli ostřelování bylo nejvíce kamarádů, a volám plný radosti: »Aleluja, za hodinu jsme svobodni!«

Byla velikonoční doba. Často jsem četl velikonoční zprávy Písma svatého. Byla to nyní velice podobná nálada. Ti nejvážnější namítali: »Pater, jak můžete něco takového vyslovit? Zrovna vy!« »Volní... volní...«, je slyšet ve všech odstínech, až mě jeden chytl za krk a ptá se: »Pater, je to pravda? Budeme volní? Kdo to řekl?« Musím všechno vyprávět.

LITURGICKÉ ČTENÍ - pokračování ze str. 3

Galilejci? Ne, říkám vám; když se však neobráíte, všichni podobně zahynete. Anebo oněch osmnáct, na které padla věž v Siloe a usmrtila je: myslíte, že byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? Ne, říkám vám; když se však neobráíte, všichni právě tak zahynete.“

Vypravoval pak toto podobenství:

„Jeden člověk měl na své vinici zasazený fíkovník a přišel na něm hledat ovoce, ale nic nenašel. Proto řekl vinaři: ‚Hle, už tři léta přicházím hledat ovoce na tomto fíkovníku, a nic nenacházím. Poraz ho! Proč má zabírat půdu?‘ On mu však odpověděl: ‚Pane, nech ho tu ještě tento rok. Okopám ho a pohnojím, snad příště ovoce ponese. Jestliže ne, dáš ho pak porazit.‘“

Propuká nepopsatelný jásot. Jdu rychle k ostatním, abych jim přinesl radostnou zvěst.

POUTA PADAJÍ

Každý rychle balí svoje priority. Všechny jsme svolali. Jeden drží dojemnou řeč na rozloučenou, prosí, abych se pomodlil. Modlíme se společně, děkujeme za záchranu, modlíme se za všechny, kteří trpěli a zemřeli, modlíme se za vlast, za šťastný návrat domů.

Rozdělili jsme si nemocné, kteří by si sami nepomohli, hledáme možnosti, jak se postarat o jejich věci. Mezitím jsme snědli jídlo na rozloučenou, bylo tak dobré, že už jsem dávno nic tak s chutí nejedl, ale také tak dobré, že mnozí měli strach jíst, aby neonemocněli. Většina byla příliš vzrušena, než aby mohli jíst.

Mezitím se blížila 18. hodina. Všichni se shromáždili v přízemí u kdysi obávané »kanceláře«. Museli jsme stoupat i přes díry a sutiny. Jeden zarputilý strážný, kterému se zřejmě nelíbilo naše propuštění, začal křičet: »Jestli nepůjdete v trojstupe, nepůjdete nikam!« Někteří se rozčilovali. Většina však byla rozumná a vůbec na to nedbali, ale nestarali se ani o trojstupy. A tak jsme jako malý zbytek těch mnoha, přemnoha vyšli ven. Jedni se smáli, druzí byli tiší a vážní, jedni kouřili, jiní se modlili, všichni byli šťastní. V 18 hodin jsme byli všichni venku a mohli jsme se zvenčí podívat na zbytek našich cel smrti. Bohu díky!

POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ

Všichni rychle zmizeli různým směrem. Opět začala dělostřelecká palba. Schovávali jsme se v rozích domů, v dírách po bombách. Jeden se kryl za třícím zbytkem zdi a volá: »A jestli teď musím umřít, alespoň umřu svobodný, svobodný!«

Palba utichla. My, skupina asi šesti či osmi mužů, táhneme dále k nejbližšímu klášteru. Našli jsme tam velmi dobré přátele.

(Pokračování příště)

Život Kristův (20)

XX. Syn se obrací v modlitbě na Otce

1) Ježíš Kristus je jakožto Syn niterně sjednocen s Otcem, je Synem, který žije úplně pro Otce (srov. Jan 6,57). Je Synem, který celou svoji pozemskou existenci bezvýhradně daruje Otcovi. K těmto tématům, o nichž jsme hovořili v předchozí katechezi, se úzce pojí téma Ježíšovy modlitby, která představuje námět dnešní katecheze. Právě modlitba totiž představuje jedinečný výraz toho, že Syn je niterně sjednocen s Otcem a že se Otcovi kompletně daruje, že je k Otcovi ustavičně zaměřen celou svou lidskou existencí. To znamená, že téma Ježíšovy modlitby je již zavinutě přítomno v předchozích katechezích, takže lze velmi dobře říci, že Ježíš se modlil stále a neúnavně (srov. Lk 18,1). Modlitba byla životem jeho duše, celý jeho život byl modlitbou. Dějiny lidstva neznají žádnou jinou osobnost, která by se takovým způsobem a tak hluboce zdržovala v modlitbě s Bohem, jako Ježíš z Nazareta, Syn člověka a zároveň Syn Boží, soupodstatný s Otcem.

2) V evangeliích se nacházejí úryvky, které věnují obzvláštní pozornost Ježíšově modlitbě. Otevřeně se v těchto úryvcích říká, že Ježíš se modlil. K takové modlitbě docházelo v různých denních a nočních hodinách i za rozličných okolností. Uvedme některá z těchto míst: *Brzo ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel ven, zašel si na opuštěné místo a tam se modlil* (Mk 1,35). Ježíš se nemodlil pouze zrána (ranní modlitba), ale také během dne a zejména v noci. O tom můžeme číst: *Lidé se scházeli v celých zástupech, aby ho slyšeli a byli uzdraveni od svých nemocí. On se však uchyloval na opuštěná místa a tam se modlil* (Lk 5,15-16). Na jiném místě: *Když zástupy rozpustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Nastal už večer, a byl tam sám* (Mt 14,23).

3) Evangelisté podtrhují skutečnost, že modlitba provázela ty nejdůležitější události Ježíšova života: *Když se všechen lid dával pokřtít, byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe...* (Lk 3,21). Pak následuje popis teofanie, která se odehrála v průběhu Ježíšova křtu v Jordánu. Modlitba představuje podobným způsobem úvod teofanie na hoře proměnění: *...Ježíš vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu pomodlit se. Když se modlil, výraz jeho tváře se mu změnil a jeho šat oslnivě zbělel* (Lk 9,28-29).

4) Tak tomu bylo před Petrovým vyznáním poblíž Caesareje Filipovy: *Když se jednou o samotě modlil a byli s ním jeho učedníci, otázal se jich: Za koho mě lidé pokládají? Odpověděli: Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní myslí, že vstal jeden z dávných proroků. Zeptal se jich: A za koho mě pokládáte vy? Petr odpověděl: Za Božího Mesiáše!* (Lk 9,18-20)

5) Hluboce dojímavá je modlitba před znovuoživením Lazara: *Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já jsem ovšem věděl, že mě vždycky vyslyšíš. Ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem mě, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal* (Jan 11,41-42).

6) Modlitbu během Poslední večeře (takzvanou velebněžskou modlitbu) by bylo třeba uvést na tomto místě celou. Pokusíme se zde připomenout alespoň ta místa, která nebyla zatím citována v předešlých katechezích: *Po těch slovech pozvedl Ježíš oči k nebi a modlil se: Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařils ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal* (Jan 17,1-2). Ježíš se modlí za to, co představuje primární záměr jeho poslání, tedy za Boží slávu a spásu lidí. Pak dodává: *Věčný život pak je v tom, že poznají tebe,*

jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. Nyní oslav ty mne u sebe, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe dříve, než byl svět (Jan 17,3-5).

7) Když pak pokračuje v modlitbě, Syn jako kdyby skládal Otcovi účty ze svého pozemského poslání: *Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe...* (Jan 17,6-7). Dále pak Ježíš dodává: *Já prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji* (Jan 17,9). Jsou to ti, kdo přijali Kristovo slovo; ti, kdo uvěřili tomu, že Otec ho poslal. Ježíš se modlí především za ně, protože *...oni jsou ve světě a já jdu k tobě* (Jan 17,11). Modlí se, aby byli jedno, aby v sobě měli plnost jeho radosti (srov. Jan 17,13).

Učedníci budou muset zůstat ve světě a budou také vystaveni nenávisti, protože nejsou ze světa, podobně jako jejich Mistr, a tak v perspektivě svého odchodu se Ježíš modlí: *Neprosím, abys je ze světa vzal, ale abys je zachránil od Zlého* (Jan 17,15).

8) Stále v modlitbě ve Večeradle Ježíš prosí za své učedníky: *Posvěť je v pravdě; tvé slovo je pravda. Jako jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. A pro ně se zasvěcují, aby i oni byli posvěceni v pravdě* (Jan

17,17-19). Dále pak Ježíš do své modlitby zahrnuje i budoucí generace svých učedníků.

Především se Ježíš modlí za jednotu, aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a žeš je miloval, jako jsi miloval mne (Jan 17,23). Ke konci své modlitby se Ježíš vrací k zásadním myšlenkám, které zazněly již dříve, a tak podtrhuje ještě více jejich důležitost. V této souvislosti prosí za ty, které mu Otec dal: *Otče chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal, protože jsi mě miloval už před založením světa* (Jan 17,24).

9) Ježíšova velebněžská modlitba je opravdu shrnutím sebezjevení Boha v Synu, jež představuje jádro evangelií. Syn hovoří k Otcovi ve jménu oné jednoty, již vytváří spolu s ním (srov. Jan 17,21 - *...at' všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak at' i oni jsou v nás...*). Současně se Ježíš modlí za to, aby se mezi lidmi rozšířily plody jeho spasitelského poslání, kvůli němuž on sám přišel na svět. Ježíš tak zjevuje *Mysterium Ecclesiae* (tajemství církve), která se rodí uprostřed světa. Ježíš také otevírá horizont slávy, k níž jsou spolu s ním povoláni všichni ti, kdo přijmou jeho slovo.

10) Jestliže v modlitbě u příležitosti Poslední večeře je patrné, že Ježíš hovoří k Otcovi jako jeho Syn, který je s ním soupodstatný, pak v modlitbě z Getseman, která následuje posléze,

Zpytování svědomí

vystupuje do popředí zejména pravda o Ježíši jakožto Synu člověka. *Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!* (Mk 14,34) Tak Ježíš promlouvá ke svým učedníkům, když společně vstupují do Olivové zahrady. Pak se vzdálí a sám se vrhá na zem, slova jeho modlitby prozrazují nesmírnou hlubinu prožívaného utrpení. Ježíš říká: *Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich! Avšak ne, co já chci, ale co ty chceš* (Mk 14,36).

11) Zdá se, že zejména k této modlitbě z Getseman se vztahují slova z listu Židům: *V době, kdy jako člověk žil na zemi, přednesl s naléhavým voláním a se slzami vroucí modlitby k tomu, který měl moc od smrti ho vysvobodit, a byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu* (Žid 5,7). Modlitba v Getsemane byla vyslyšena, protože i v ní spolu s hlubokou pravdivostí lidského postoje tváří v tvář vlastnímu utrpení zaznívá především motiv Ježíšovy jednoty s Otcem ohledně vůle spasit svět, a tato vůle stojí u kořene jeho spasitelského poslání.

12) Ježíš se jistě modlil při různých příležitostech, které pramenily z tradice a z náboženského zákona Izraele. Tak tomu bylo kupříkladu tehdy, když ve svých dvanácti letech spolu se svými příbuznými vystoupil do jeruzalémského chrámu (srov. Lk 2,41nn). Bylo tomu tak i tehdy, když – jak nás o tom zpravují evangelisté – vstupoval podle svého zvyku v sobotu do synagogy (srov. např. Lk 4,16). Zvláštní pozornost si však zaslouhuje to, co nám evangelia říkají o jeho osobní modlitbě. Církve právě na tohle nikdy nezapomněla a v Kristově osobním dialogu s Bohem nacházela vždy pramen, inspiraci i sílu pro svoji vlastní modlitbu. V modlícím se Ježíši se vskutku vyjadřuje tajemství Syna, který žije zcela pro Otce a žije rovněž v hluboce niterném sjednocení s ním.

Překlad doc. Ctirad Václav Pospíšil Th.D. OFM

I kdyby toto všechno nedoprovázelo také zjevné nebo skryté nepřátelství vůči církvi, náboženství a i vůči samému Bohu, nemůže takový stav věci upřímně smýšlejícího katolického křesťana nechávat lhostejným a působí mu nemalou duševní trýzeň. Snaha vyrovnat se s takovým stavem klade často v první řadě otázku, kdo je tím vinen. Je možné všechnu vinu svalovat na nepřátele církve? Jak se s touto skutečností vyrovnat?

V poslední době jsme svědky pokusů řešit tento problém jakousi všeobjímající smířlivostí. Pod pláštěm tolerance a obligátního pluralismu se hlásá otevřenost a smířlivost i s názory a projevy, které jsou v zásadním rozporu s evangeliem, anebo jsou dokonce přímo nepřátelské a rouhavé. Takový irénismus je pro nás nepřijatelný. To ovšem neznamená, že pro nás neplatí *Milujte své nepřátele* (Mt 5,44). Ale náš postoj se musí opírat o něco jiného než o anulování rozdílů a rozporů. Svůj vztah k lidem tohoto světa musíme spojit s hlubokou křesťanskou sebereflexí. Vedle teologické a filozofické kritiky musíme postavit také vlastní sebekritiku, neboť všechno to, čím se dnes může církev právem cítit ohrožována, má své kořeny tak či onak v křesťanské půdě. To, co se nám na světě kolem nás z křesťanského pohledu oprávněně nelíbí, je také důsledkem našeho vlastního historického selhání. Musíme k lidem dneška přistupovat s kajícím vědomím, že jsme jejich velkými dlužníky, a tím i spoluviníky.

Kristus založil církev jakožto společenství lidí pod vedením lidí. Duch svatý je v ní přítomen a vede ji k Pánem stanovenému konečnému cíli, ale protože respektuje lidskou svobodu, musí jí vést i po oklikách a chybných zabočeních, po kterých lidská svoboda vždy bloudila a bloudí. Skutečnost, že Bůh umí využívat

i lidské slabosti a hříšnosti ke svým cílům, nás ovšem nezbujuje odpovědnosti za naše jednání a skutky a jejich důsledky. Jidášova zrada přivedla Spasitele na kříž, na němž Ježíš svou smrtí spasil svět. Ale pro tohoto apoštola *by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil* (Mt 26,25). A tak nakonec i za velkými událostmi, vlivy, proudy, hnutími a zvraty stojí osobní lidské rozhodování a jednání. Dějiny, a to i dějiny církve, jsou také dějinami lidské odpovědnosti, resp. nezodpovědnosti a tragických lidských selhání. Čím výše je kdo postaven, tím větší, a můžeme říci i dějinné důsledky má každá jeho myšlenka, slovo a skutek. *Běda tomu člověku, skrze něhož je Syn člověka zrazován!* (Mt 26,25)

Když sv. Pavel zapřisahal členy křesťanské obce v Římě *pro milosrdenství Boží, aby se nepřizpůsobovali už více tomuto světu, ale obrátili se a obnovili svoje smýšlení* (Řím 12,1n), byla tato obec věřících doslova utopena v rozmařilém prostředí pohanského velkoměsta. Ale jak říká Pavel po příjezdu do Říma, oněm pohanům byla *poslána Boží spása. Ti jí sluch poskytnou* (Sk 28,28). A skutečně, církev Boží v pohanském Římě ustavičně rostla, až v průběhu tří staletí toto město získala Kristu. Začala o Letnicích jako kvas, který Duch svatý zadělal *do tří měřic mouky, až vzkynulo všechno* (Mt 13,33). V průběhu staletí ovládlo křesťanství severní Afriku, přední Asii a celou Evropu. Mohlo by se zdát, že světské a pohanské obklíčení

církve skončilo. Pohled na mapu Evropy na přelomu 12. a 13. století v nás může budít dojem, že křesťanství už zcela proniklo na tento světadíl. Ale bylo tomu tak doopravdy?

Uplynulo 2000 let, a my dnes jako bychom prožívali zcela opačný proces. Onen kvas, který má prokvasit všechno, jako by ztratil svou sílu. Mapa křesťanství dnes připomíná pohled na jarní sníh, který se postupně ztrácí

Žasnu, jak rychle odpadáte odpadáte od toho, jenž vás povolal v milosti Kristově, k »jinému evangeliu«. Ale i kdybychom vám my sami nebo anděl z nebe hlásali jiné evangelium, buď proklet! Hlásá-li vám někdo evangeliem odchylné od toho, které jste přijali, buď proklet! (Gal 1,6-9)

před rostoucími poli černé země. Nechceme-li evangelium našeho Pána označit za neuskutečnitelnou utopii, musíme zpytovat svědomí, proč jsme je jako křesťané v průběhu celých dvou tisíciletí místo k plné skutečnosti přivedli až do značně kritického stadia.

Křesťanství nedosáhlo svého rozhodujícího vítězství, nepodařilo se mu doopravdy změnit smýšlení v duchu evangelia. Kristus neuložil svým učedníkům, aby ovládli všechny národy, ale aby je naučili *zachovávat všechno, co přikázal*. Opravdovost evangelia našla svůj domov ponejvíce v uzavřených oázách klášterů, které začaly vznikat jako protest proti nedostatečnému naplňování původního poslání. Hlavním nepřítelem evangelia zůstal i uvnitř

Pokračování na str. 14

Komu se už dostalo světla a okusil nebeských darů, kdo přijal Ducha svatého a zakusil krásu Božích slova a moc budoucího věku, a přes to všechno potom odpadl, takového člověka je nemožné pokáním znovu uvést do původního stavu. Vždyť znovu si křížuje Boží Syna a vydává ho v posměch. (...)

Když pole plodí jen trní a bodláčí, je zavržené, hrozí mu prokletí a skončí vypálením. (Žid 6,4-8)

I. N. R. I.

Pod tímto názvem (I. N. R. I. znamená Ježíš Nazaretský, král židovský) probíhá v galerii Rudolfiny výstava fotografií dvou francouzských fotografů. Jako v jiných státech vyvolala rozporné reakce publika. (Např. v pražské Celetné ulici na plakátu k výstavě přelapil někdo fotografii téměř nahé ženy, rozpjaté na kříži, nápisy: Nerouhejte se, činite pokání. Ježíš žije! Praha přivolává Boží soudy!) Ještě větší skandál však vyvolalo „oficiální“ prohlášení katolické církve (MF DNES z 24. 2. v titulku „Církev říká...“ tak hodnotí prohlášení mluvčího ČBK jako stanovisko církve). „Tiskový mluvčí České biskupské konference Daniel Herman říká, že ze strany katolické církve rozhodně žádná organizovaná akce vůči výstavě I. N. R. I. neprobíhá. «Viděl bych to jako pokus nějakých náboženských blouznivců,» míní. «...Vůbec mě to neuráží, nemyslím si, že by se její autoři rouhali... Mně to přišlo velmi zajímavé, obohacující a líbí se mi to...«

Názory autorů vystihuje rozmluva s nimi v témže čísle MF DNES: »Dnes už ale nejde lidí zbavovat radosti ze svobody projevu. Když chcete dělat něco pornografického, můžete... Už nám nic nepřikazujte, jakým směrem se máme v estetice ubírat... Nápis I. N. R. I. dali Římané Kristovi na kříž ne proto, aby ho uctívali, ale aby ho zesměšnili. Smáli se mu, že je „král Židů“, a on byl synem Boha. Tento protiklad se nám líbil. My Krista také nechceme velebit.«

Paní I. G. z Prahy-Skořepky nám poslala kopii svého protestního dopisu kardinálu M. Vlčkovi (a v kopii arcibiskupu J. Graubnerovi, předsedovi biskupské konference), ve kterém píše, že »P. D. Herman mluví za Církev svatou a říká, že to, co se na výstavě prezentuje, je umění a že se mu to líbí. Jedná se o zpodobnění ukřižovaného Krista polonahou ženou s rouškou přes bedra, dále o ženu s hluboko rozhaleným výstřihem, představující Matku Boží, dále Krista, který nevstává z kamenného hrobu, ale z igelitového pytle na pitevním stole atd. Jsem přesvědčena, že páter Herman nevyjadřuje ani názory Církve, ani Vaše osobní mínění... nevěřím, že by Církev něco takového schvalovala a že by se to líbilo Bohu. Jako věřící nemohu k tomuto mlčet, protože jednou se bude každý z nás zodpovídat před Bohem nejen za to zlé, co učinil, ale i za to, co dobrého neučinil. Je zřejmé, že ta díla jsou zvráceností a rouháním se vůči Bohu, což dokazuje i výpověď autorů v článku MF DNES ze dne 17. 2. 2001. Moc Vás, otče kardinále, prosím o veřejnou nápravu v této věci. Prosím o požehnání...«

Myslím si, že čtenářům Světla se „oficiální“ vyjádření církve u nás ústy P. D. Hermana také nelíbí a že náš referát nepovažují za „pokus nějakých náboženských blouznivců“ ani za „reakci bigotní větve katolíků“ (MF DNES 17. 2.), ani za poslední slovo církve u nás.

Jsmo v postní době a Církev setrvává v rozjímání pod Kristovým křížem, pod křížem Bohočlověka. K bolestem Matky Boží pod křížem patřila i rouhání, která musela vyslechnout. Ani ona, ani učedník Jan by neřekli nikomu, že se jim tato rouhání líbí. Zobrazovat nejposvátnější okamžiky na Golgotě lze jen s úctou, aspoň s úctou k názoru vyznavačů Kristových. Všechno ostatní je jen rozvernost, chceme-li to vyjádřit co nejmírněji. Nikdo nevnučuje autorům, aby věřili. Ale obecná slušnost vyžaduje respekt k náboženské víře druhých - v mnoha zemích se i trestá znevažování náboženských citů věřících, i kdyby jich bylo jen třicet či čtyřicet procent národa.

Otče Hermane, vzpomínáte si ještě, jak jinak (rozhodně ne jako „mouchy, snězte si mě“) se zachovalo vedení Židovské náboženské společnosti k nápisům na jednom sousoší na Karlově mostě?

Josef Vlček

ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ...

Pokračování ze str. č. 13

církve nepřekonaný *duch světa*: Pavlem zavržené *přizpůsobení světu* se i tu usadilo ve formě zpolitizování církve a náboženství, v přetrvávající a často bezmezná a přímo bezohledné touze po politické moci a tučném obroči na straně jedné a v domýšlivosti a pýše lidského rozumu na straně druhé. S tou první se setkáváme od konstantinovského převratu jak v církevním, tak světském panování. Živnou půdou té druhé se staly takřka od počátku svého vzniku evropské univerzity.

Žádná z periodicky se vracejících historických krizí církve a papežství nezůstala bez osudného vlivu na další vývoj církve, což se nejtragičtěji projevilo ve východním i západním rozkolu.

Abychom zůstali u toho, co je nám bližší: Zpytujeme svědomí, co jsme sami zavinili. Protestantský i anglikánský rozkol byl spojen především se silným protipapežským postojem. Ale tento postoj nevznikal teprve v době rozkolu, ale měl dlouho předem připravenou půdu vším tím, co se dělo kolem papežského dvora. O západní schisma se přičinila mezi jiným ještě před Lutherem významně avignonská kurie a způsob řešení finanční krize, do které se dostala; a pokud jde o Německo, také z politických důvodů Francouzi podporované nepřátelství papeže Jana XXII. vůči německému císaři Ludvíku Bavorovi, které jej vyprovokovalo doslova k zášti vůči papežství jako instituci. Katastrofální zmatky kolem papežské dvojice (Urban VI. a Klement VII. a jejich nástupci) krizi ještě prohloubily.

Anglický rozkol není jen ovocem zvláště Jindřicha VIII. Anglický rozkol je také důsledkem totálního selhání anglického episkopátu. Jediný John Fisher zachoval věrnost církvi a podstoupil proto mučednickou smrt. Angličtí biskupové byli totiž, podobně jako jinde ve světě,

také bohatými feudály a nebyli ochotni obětovat ani své statky, natož svůj život.

Důsledek obou rozkolů není jen v rozdělení křesťanů na jednotlivé konfese. Důsledkem rozkolů je také skutečnost, že na základě subjektivních výkladů v rozděleném křesťanství vznikly ideologie, které závažně ovlivnily další běh dějin.

Ze symbiózy kalvinismu a anglického expanzionismu se zrodil bezohledný kapitalismus a liberalismus. Je to náhoda, že právě

Apoštolé nepraví, pracovníci lstiví se vydávají za apoštoly Kristovy. A není divu. Vždyť i satan se proměňuje na anděla světla. (2 Kor 11,13-14)

odsud přichází také svobodné zednářství, osvícenský racionalismus a nakonec i satanismus⁽¹⁾?

Inkvizice stíhala žebřavé mnichy, protože ve své radikálnosti zašli až do bludu. Nebyl však ne jeden feudál na biskupském trůně živoucím a do nebe volajícím bludem? Kolik světců mělo právě s těmito »pastýři« ty největší problémy?

Následné revoluční převraty stály církve mnoho slz i krve. Musíme se však znovu a znovu zamýšlet nad tím, zda se nám zde nestalo, že jsme v »v slzách žali, co jsme v jáсотu zasávali«. Na hlavu bl. Pia IX. se snesly výtky a nenávisť, které vlastně nepatřily jemu, ale nejednomu z jeho předchůdců. Papežové 19. a 20. století v potu tváře prošlapávají cestu, která v předchozích stoletích zarostla a zapadla. Cestu, která nevede k panování, ale ke svatosti. Věru nelehký úkol má dnes Jan Pavel II., který vyzývá k odpovědnosti a věrnosti své kardinály a biskupy a s čistým štítem a čistým svědomím připomíná důrazně a neúnavně světu základní hodnoty, k nimž se musí vrátit, nechce-li zahynout. Má dostatečnou podporu všech svých prelátů?

Bezbožní tohoto světa, všichni jakožto potomci někdejších křesťanů, zašli ne bez naší viny

již příliš daleko. Co nás čeká? Již v roce 1837 zatkla pruská vláda kolínského arcibiskupa, protože zastával ve věci manželství církevní stanovisko. Dnes jde o mnohem závažnější otázky, o otázky ochrany lidského života. Americký biskup byl za to obžalován. Stanoviska a už i zákony »světa« a církve se tak rozcházejí, že můžeme očekávat velmi vážné střety.

Svatý otec si je toho velmi dobře vědom, a proto opakovaně vyzývá své spolupracovníky, aby byli připraveni i k oběti života. Abychom přesto i tyto své nepřátele milovali, máme o jeden důvod více než křesťané v Kolo-seu: s kajícím srdcem musíme přiznat, že jsme jejich dlužníky, že neseme spoluvinu na jejich nynějším smýšlení, že jsme jim a jejich předkům nezprostředkovali autentické evangelium, že na všem možném nám záleželo víc než na skutečné svatosti živo-

ta, ke které jsme na prvním místě povolání. S tímto pokorným a kajícím smýšlením se musíme probouzet i uléhat a opravdu obnovit své smýšlení, abychom dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohubilé a dokonalé (Řím 12, 2).

S tímto vědomím, které neobviňuje jinak smýšlející, ale myslí především na vlastní viny, můžeme bez triumfalismu trvat na tom, že nám byla svěřena skutečná a neklamná pravda. Přinášet ji světu především svým od světa jasně odlišným způsobem života musí být součástí našeho společného pokání.

Poznámky:

(1) Při pohledu na současný holokaust nevinných zvířat v Anglii se mimoděk vrací myšlenky ke scéně v gadarském kraji, kde si zlí duchové vyžádali, aby směli vstoupit do stáda vepřů, které pak celé zahynulo (srov. Mt 8,30n).

Umění není cílem samo v sobě. Uvádí duši do vyššího duchovního řádu, který vyjadřuje a v jistém smyslu vysvětluje. Hudba, výtvarné umění a poezie tím, že ladí duši na Boha, vyvolávají určitý styk se Stvořitelem a Vládcem vesmíru... Všechno pravdivé umění ... nás ožívuje pro nesmírné mysterium bytí, v němž my sami... vycházíme z hlubin Boha a vracíme se opět do něho. Umění, které nevytváří něco v tomto smyslu, není hodno svého jména...

Thomas Merton: Žádný člověk není ostrov

Římskokatolická farnost Jistebník, děkanát Bilovec, se obrací na všechny věřící bratry a sestry. **Zahájili jsme generální opravu našeho kostela sv. Petra a Pavla, který je v ubohém stavu.** Jen pro informaci: Vlivem špatné statiky se propadá klenba, špatnou střechou zatéká, el. instalace volá po urychlené výměně, vlivem spodních pramenů jsou vlhké zdi, je nutné odvodnění, nemluvě už o malování a dalších opravách. **Celkové náklady se odhadují na 10 milionů Kč.** Jelikož farnost není schopna obstarat tak velkou částku, obracíme se na všechny lidi dobré vůle s prosbou o finanční pomoc. **Číslo účtu je 166 95 59 74/5100, var. symb. 221000, konst. symb. 308. Na požádání pošleme i složenky.** Děkuje předem všem, kterým není lhostejný osud kostela a pomohou.

V pondělí 19. 3. o slavnosti sv. Josefa bude v bazilice na Starém Brně, Mendlovo nám., mše sv. v 7.30 a v 17.00 hod.

V Obecním vlastivědném muzeu ve Švábenicích u Vyškova je každou neděli od 1. dubna do 17. června 2001 od 14 do 17 hodin otevřena velká výstava s názvem „Putování domovem aneb: Krásy Čech a Moravy“. Ke shlédnutí je 3 000 kusů dokumentačních exponátů – kostely, hrady, zámky, města, vesnice, příroda.

Zveme Vás na opakované úspěšné poutní zájezdy do LURD, LA SALETTE, ŘÍMA, MARIAZELL, MEDJUGORJE A KRAKOWA. Doporučujeme zvláště Lurdy a poutní místa Rakouska a Švýcarska. **Marta Vondráková, KCK MISIE, Masarykovo nám. č. 46, 751 03 Brodek u Přerova. Tel.: 0641/741150**

Liturgická čtení

Neděle 18. 3. – 3. neděle postní

1. čt.: Ex 3,1-8a.13-15

Ž 103(102),1-2.3-4.6-7.8+11

Odp.: 8a

2. čt.: 1 Kor 10,1-6.10-12

Ev.: Lk 13,1-9

Pondělí 19. 3. – slavnost sv. Josefa

1. čt.: 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16

Ž 89(88),2-3.4-5.27+29

Odp.: 37

2. čt.: Řím 4,13.16-18.22

Ev.: Mt 1,16.18-21.24a nebo Lk 2,41-51a

Úterý 20. 3. – ferie

1. čt.: Dan 3,25.34-43

Ž 25(24),4-5ab.6+7bc.8-9

Odp.: 6a

Ev.: Mt 18,21-35

Středa 21. 3. – ferie

1. čt.: Dt 4,1.5-9

Ž 147,12-13.15-16.19-20

Odp.: 12a

Ev.: Mt 5,17-19

Čtvrtek 22. 3. – ferie

1. čt.: Jer 7,23-28

Ž 95(94),1-2.6-7.8-9

Odp.: 7c-8a

Ev.: Lk 11,14-23

Pátek 23. 3. – připomínka sv. Turibia z Mongroveja

1. čt.: Oz 14,2-10

Ž 81(80),6c-8a.8bc-9.10-11ab.14+17

Odp.: srov. 11.9a

Ev.: Mk 12,28b-34

Sobota 24. 3. – ferie

1. čt.: Oz 6,1-6

Ž 51(50),3-4.18-19.20-21ab

Odp.: Oz 6,6

Ev.: Lk 18,9-14

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:

	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
Antifona	270	1324	270	270	270	270	270
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	270	1325	272	271	272	271	272
Antifony	338	1325	1062	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	813	1062	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	338	1326	345	348	352	355	359
Antifona k Zach. kantiku	338	1326	345	349	352	356	359
Prosby	338	1326	346	349	352	356	359
Záv. modlitba	339	1327	346	349	353	356	360

Modlitba během dne:

Hymnus	273	273	273	273	273	273	273
Antifony	273	1327	273	273	273	273	273
Žalmy	1035	1265	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	339	1327	346	350	353	356	360
Záv. modlitba	339	1327	346	349	353	356	360

Nešpory: SO

Hymnus	268	268	1322	269	268	269	268	268
Antifony	336	340	1328	1071	1086	1102	1118	361
Žalmy	1025	1040	1761	1072	1087	1102	1118	1133
Kr. čtení a zpěv	336	341	1329	347	351	354	357	361
Ant. ke kant. P. M.	337	341	1329	347	351	354	358	362
Prosby	337	341	1329	348	351	355	358	360
Záv. modlitba	339	339	1327	346	349	353	356	364
Kompletář	1238	1242	1242	1250	1254	1257	1260	1238

P. MUDr. Ladislav Kubíček:
VELKÉ TAJEMSTVÍ - MANŽELSTVÍ
JAKO UMĚLECKÉ DÍLO

Druhé vydání

Tato publikace není vyčerpávající odbornou prací. Je to pouze zamyšlení. Neobrací se na ateisty, matrimology anebo teologické kritiky. Je určeno především věřícím, kteří chtějí plnohodnotně prožít svůj pozemský život, manželství nevyjímaje. Autor je nejen knězem, ale má také dlouholetou zkušenost z lékařské praxe. Mimo svou pastorační činnost se zabývá řešením případů hraničních oblastí gynekologie, psychosomatických nemocí, psychiatrie, duchovního života. Problematice manželství se věnuje jako lékař i jako kněz přes dvacet let.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., 122x196 mm, 54 stran, 46 Kč

Novinka

Henri J. M. Nouwen:
JÍT S JEŽÍŠEM (KŘÍŽOVÁ CESTA)

Henri Nouwen vykládá jednotlivá zastavení křížové cesty na příkladech utrpení těch nejubožejších. Političti vězni, opuštěné děti, matky oplakávající své zabitě syny, vyčerpaní farmáři, čtyři zavražděné služebnice církve... Těmito působivými obrazy dává tradičním zastavením křížové cesty nový smysl, který nepochybně přivede každého čtenáře k hlubšímu zamyšlení nad podobami utrpení v lidském životě.

Paulinky, brož., zúž. A5, 64 stran, 89 Kč

Józef Augustyn:
PŘÍPRAVA NA SVÁTOST SMÍŘENÍ

Malá příručka pro všechny, kdo se chtějí lépe připravit na svátost smíření. Autor vykládá smysl a význam této svátosti, zabývá se otázkou zpytování svědomí a lítosti nad hříchy, nakonec uvádí strukturu samotného obřadu svátosti smíření.

Karmelitánské nakladatelství, brož., A6, 46 stran, 39 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Petr Piňha:
TŘI KŘÍŽOVÉ CESTY

V této knižce najdeme tři křížové cesty. Velkou, kterou je možno rozvrhnout na celý půst a uvažovat při ní o jednotlivých zastaveních samostatně. Kratší, kterou je možno rychle projít. Konečně úplně kratičkou, která i v nejspěchanějším dni připomene všechno, na co bychom neměli zapomínat. Vychází v edici Chvilka klidu.

COMDES, brož., A6, 64 stran, 20 Kč

Petr Piňha:
VELIKONOCE

Drobná, a přitom hluboká zamyšlení nad hlavními událostmi Kristova utrpení a zmrtvýchvstání. Vychází v edici Chvilka klidu.

COMDES, brož., A6, 64 stran, 20 Kč

NOVĚNA KE SVATÉMU JOSEFU - K TOBĚ, SVATÝ JOSEFE, SE UTÍKÁME

Svatá Terezie z Avily prohlásila, že podle jejího mínění dal Bůh některým světcům moc pomáhat v určitých záležitostech, ale svatý Josef, jak to sama zakusila, pomáhá v každé potřebě. Toho, kdo by se zdráhal jejím slovům uvěřit, prosí, aby sám zkusil žádat o pomoc svatého Josefa, a nebude litovat. Tato brožurka je k tomu dobrým pomocníkem. Neobsahuje pouze nověnu, ale také další modlitby a písně ke svatému Josefu.

Karmelitánské nakladatelství, brož., A6, 48 stran, 39 Kč

Matice cyrilometodějská s.r.o.
Olomouc, 5/2000
Ponos, 772 00 OLMOUC 2

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1